

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. generała broni Karola Świerczewskiego

KOMISJA RADY WYŻSZEGO SZKOLNICTWA WOJSKOWEGO MON

JAWNE

Nr ewid.

Egz. Nr 1

DOKUMENTACJA DO TEMATU: „WZORCOWY SYSTEM PRZYGOTOWANIA NOWOCZESNEGO DOWÓDCY”

OPRACOWANIE NAUKOWO-BADAWCZE

Temat nr 50/74

TYTUŁ: OCENA POZIOMU ABSOLWENTÓW WYŻSZEJ SZKOŁY OFICERSKIEJ

WOJSK ŁĄCZNOŚCI I ICH PRZYGOTOWANIE DO PRACY ŁĄCZNOŚCI

AUTOR: ppłk mgr Władysław ALDAŚ

OPRACOWANIE STANOWI ZAŁĄCZNIK Nr 1

OD PISMA Nr 01877 Z DNIA 25. VII - 74

WARSZAWA

wrzesień

1974

46013

015

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KOMISJA RADY WYŻSZEGO SZKOLNICTWA WOJSKOWEGO MON

JAWNE

Nr ewid.

Egz. Nr 1

DOKUMENTACJA DO TEMATU:
„WZORCOWY SYSTEM PRZYGOTOWANIA
NOWOCZESNEGO DOWÓDCY”

OPRACOWANIE NAUKOWO-BADAWCZE

Temat nr 50/74

TYTUŁ: OCENA POZIOMU ABSOLWENTÓW WYŻSZEJ SZKOŁY OFICERSKIEJ

WOJSK ŁĄCZNOŚCI I ICH PRZYGOTOWANIA DO PRACY ZAWODOWEJ

AUTOR: ppik mgr Władysław ALDAŚ

OPRACOWANIE STANOWI ZAŁĄCZNIK Nr 1

OD PISMA Nr 01877 Z DNIA 25.VII-74

WARSZAWA

wrzesień

1974

46013

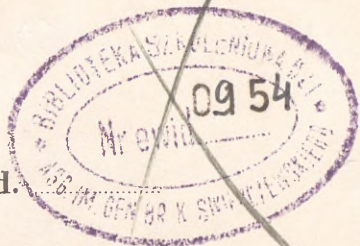
WYŚSZA SZKOŁA OFICERSKA WOJSK ŁĄCZNOŚCI
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. generała broni Karola Świerczewskiego

KOMISJA RADY WYŻSZEGO SZKOLNICTWA WOJSKOWEGO MON

JAWNE

Przekł. prot. 12657

Nr ewid. _____

Egz. Nr 1

DOKUMENTACJA DO TEMATU:
„WZORCOWY SYSTEM PRZYGOTOWANIA
NOWOCZESNEGO DOWÓDCY”

OPRACOWANIE NAUKOWO-BADAWCZE

Temat nr _____

TYTUŁ: OCENA POZIOMU ABSOLWENTÓW WYŻSZEJ SZKOŁY OFICERSKIEJ

WOJSK ŁĄCZNOŚCI I ICH PRZYGOTOWANIE DO PRACY ZAWODOWEJ

AUTOR: ppłk mgr Władysław ALDAŚ

46013

OPRACOWANIE STANOWI ZAŁĄCZNIK Nr _____

OD PISMA Nr _____ Z DNIA _____

W A R S Z A W A

wrzesień

1 9 7 4

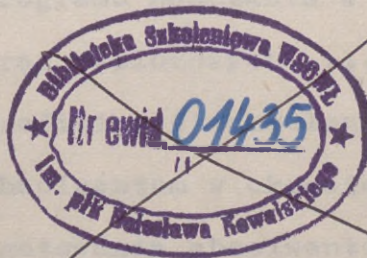
WYŻSZA SZKOŁA OFICERSKA WOJSK ŁACZNOŚCI
im. Płk. Bolesława KOWALSKIEGO ps. "Ryszard"

~~XXXXXXXXXX~~
Egz.Nr. 1

ppłk mgr Władysław AŁDAŚ

OCENA POZIOMU ABSOLWENTÓW WYŻSZEJ SZKOŁY OFICERSKIEJ
WOJSK ŁACZNOŚCI I ICH PRZYGOTOWANIA DO PRACY ZAWODOWEJ
/PROGNOSTYCZNOŚĆ OCEN/

Praca badawcza, wykonana w WSOWŁ

Z E G R Z E

1 9 7 4

SPIS TREŚCI

IV. Propozycje i postulaty dotyczące ukierunkowania kształcenia podchorążych WSOWL na lata 1973-1979	s. 83
W s t ę p	s. 4
I. Organizacja i przebieg rekrutacji na studia w WSOWL.....	s. 11
II. Charakterystyka terenu i metodologia badań.....	s. 17
1. Teren badań.....	s. 17
2. Metodologia badań.....	s. 17
3. Hipoteza robocza.....	s. 23
III. Wyniki przeprowadzonych badań absolwentów WSOWL i ich dowódców o przygotowaniu ich do pracy w jednostkach wojskowych.....	s. 25
1. Funkcje pełnione przez absolwentów Szkoły w jednostkach wojskowych.....	s. 25
2. Zatrudnienie absolwentów według specjalności..	s. 27
3. Trudności napotymane w pracy przez absolwentów	s. 28
4. Uwagi dotyczące ukierunkowania kształcenia w WSOWL.....	s. 41
5. Uwagi dotyczące programu nauczania w WSOWL.....	s. 48
6. Uwagi dotyczące prac dyplomowych.....	s. 56
7. Uwagi dotyczące profilizacji szkolenia.....	s. 60
8. Pomoc udzielana absolwentom w okresie adaptacji	s. 63
9. Ocena ogólna przygotowania absolwentów szkoły	s. 66
10. Propozycje absolwentów dotyczące usprawnienia i podniesienia poziomu nauczania w szkole.....	s. 72
11. Progностyczność ocen badanych absolwentów z lat 1971/72.....	s. 72
12. Propozycje i wnioski.....	s. 79

IV. Propozycje i postulaty dotyczące ukierunkowania kształcenia podchorążych WSOWL na lata 1975-1990	s. 83
1. Główne kierunki rozwojowe nauki wojennej w dziedzinie łączności.....	s. 83
2. Główne zadania, rola i miejsce uczelni w systemie sił zbrojnych oraz w szkolnictwie wojskowym obecnie i w perspektywie.....	s. 85
3. Przewidywane przeobrażenia organizacyjno-strukturalne zapewniające realizację postawionych zadań.....	s. 88
4. Studia w WSOWL.....	s. 100
5. Działalność dydaktyczno-wychowawcza /kierunki doskonalenia/.....	s. 113
6. Rozwój bazy technicznej, ogólnowojskowej i sportowej.....	s. 117
Podsumowanie i wnioski.....	s. 120

Wstęp. przygotowanie podchorążych do samodzielnego kierowania działaniami pododdziałów na współczesnym polu walki

W 1967 roku większość szkół oficerskich LWP a w tym i Oficerska Szkoła Łączności im. Płk. Bolesława Kowalskiego ps. "Ryszard" w Zegrzu uzyskała status wyższej uczelni wojskowej. W WSOWŁ w miejsce trzyletniego wprowadzono czteroletni okres kształcenia oparty o nowo wprowadzone programy. Zmiana organizacji i statusu WSOWŁ zasadniczo uwarunkowała podniesienie wyników nauczania i wychowania podchorążych oraz lepszego ich przygotowania do pracy w jednostkach wojskowych. Przed WSOWŁ stoją więc poważne zadania. Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Łączności aktywnie uczestniczy w umacnianiu siły obronnej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

W związku z tym do głównych zadań WSOWŁ należy:

- wychowywanie podchorążych na ofiarnych i oddanych socjalistycznej Ojczyźnie, głębokich patriotów i internacjonalistów, wychodząc z założenia, że "Ojczyzna jest to wielki zbiorowy obowiązek" ;

- wychowywanie podchorążych na czynnych propagatorów i uczestników budownictwa socjalistycznego o wysokim poziomie moralno-etycznym;

- kształcenie podchorążych na wysokokwalifikowanych specjalistów organizatorów i eksploatorów systemów łączności szczebli taktycznych, o głębokiej wiedzy ogólnowojskowej, dysponujących odpowiednio ukształtowanymi cechami dowódczymi oraz umiejętnościami metodologicznymi do prowadzenia pracy wychowawczej z żołnierzami;

- przygotowanie podchorążych do samodzielnego kierowania działaniami pododdziałów na współczesnym polu walki;
- wyrabianie u podchorążych nawyków dyscypliny i porządku wojskowego;
- rozwijanie u podchorążych inteligencji, ciągłego poszerzania ich horyzontów intelektualnych;
- rozwijanie wysokiej kultury osobistej podchorążych i słuchaczy kursów;
- prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie doskonalenia procesu dydaktyczno-wychowawczego, jak również doskonalenia systemów łączności szczebla taktycznego i współpracy w tej dziedzinie z innymi uczelniami i instytucjami naukowo-badawczymi;
- doskonalenie kadry naukowo-dydaktycznej i dowódczej oraz administracji wojskowej;
- ciągle doskonalenie procesu naukowo-dydaktycznego i bazy szkoleniowej.

a/ Dostosowanie struktury organizacyjnej do realizacji zadań stawianych WSOWŁ.

Do zabezpieczenia zadań stawianych WSOWŁ należy dostosować jej strukturę organizacyjną. Dotychczasowa struktura organizacyjna jest w zasadzie oparta na założeniach szkoleniowych i etatowych byłej Oficerskiej Szkoły Łączności. Przyjęto z niej nie tylko strukturę i obsadę etatową, ale także model zarządzania i kierowania a także w większości metody nauczania i wychowania podchorążych. Wychodząc z danych zawartych w Raporcie o stanie oświaty w PRL, realnych i uzasadnionych potrzeb oraz wytycznych resortu

MON, struktura szkolnictwa wojskowego a w tym i obecnej WSOWŁ musi ulec radykalnej przebudowie w kierunku dostosowania jej do zadań stawianych WSO i modelowi oficera Wojsk Łączności.

Ulec winna zmianie także koncepcja samych studiów według propozycji zawartych w następnych rozdziałach niniejszej pracy.

b/ Charakterystyka modelu absolwenta WSOWŁ.

Postulowany model absolwenta WSOWŁ, wynika z zadań, jakie wykonuje on w czasie służby na określonym stanowisku oraz z warunków w jakich zadania te są wykonywane. Absolwent szkoły jest przygotowywany głównie do wykonywania określonych zadań w czasie wojny. Nie można również pominąć doniosłej roli jaką oficer Wojsk Łączności ma do spełnienia w warunkach pokojowych, a polegającej na przygotowaniu siebie i swoich podwładnych na wypadek wojny.

Wielka różnorodność, wysoki stopień skomplikowania i ciągły rozwój technicznych środków łączności oraz zadania i wymagania stawiane przed łącznością wojskową, która musi być zapewniona w niezwykle trudnych i skomplikowanych warunkach, to zasadnicze czynniki, rzutujące na postulowaną sylwetkę oficera Wojsk Łączności. Oficer Wojsk Łączności niezależnie od szczebla dowodzenia i stanowiska służbowego dowodzi określonymi pododdziałami lub oddziałami łączności i ma do czynienia bezpośrednio z procesami dowodzenia i kierowania siłami i środkami łączności.

Winien on zatem mieć kwalifikacje zarówno techniczne na poziomie inżyniera - organizatora i eksploatatora

systemu łączności jak również kwalifikację dowódcy i wychowawcy.

Absolwent szkoły winien w pełni akceptować ideologię socjalistyczną, wyrażającą się w przeświadczeniu o słuszności socjalizmu i dążyć do obrony zdobyczy ludu pracującego bez względu na własny interes. W życiu osobistym i służbowym okazywać głębokie umiłowanie Ojczyzny oraz więzi klasowej i ideowej a także braterskiej wspólnoty z krajami socjalistycznymi oraz poczucie solidarności z masami pracującymi innych krajów.

Absolwent szkoły winien posiadać ukształtowany światopogląd materialistyczny i zaszczepiać go podwładnym. Winien on także posiadać usystematyzowane i obiektywne wiadomości z zakresu nauk humanistycznych i przyrodniczych zapewniających mu ogólną orientację w zjawiskach występujących w różnych dziedzinach życia i stanowiących podstawę do uzyskania wiedzy specjalistycznej mającej zastosowanie w wojskach łączności. Posiadanie gruntownej wiedzy z zakresu nauk społeczno-politycznych i umiejętność naukowej analizy wydarzeń społeczno-politycznych w kraju i na świecie pozwoli mu na wyciąganie wniosków do własnej pracy, organizowania i prowadzenia pracy, organizowania i prowadzenia pracy partyjno-politycznej i kulturalno-oświatowej w podległym pododdziale.

Absolwent szkoły powinien posiadać usystematyzowane wiadomości i określone umiejętności a także nawyki ogólnowojskowe potrzebne do pełnienia funkcji organizacyjno-dowodczych w warunkach pokojowych i na polu walki w zakresie

dowodzenia pododdziałem łączności w zależności od zajmowanego stanowiska służbowego. W szczególności absolwent WSOWL powinien posiadać:

- dokładną znajomość obowiązujących regulaminów i przepisów wojskowych;
- umiejętność organizacji i zasad prowadzenia działań bojowych wojsk własnych i obcych;
- znajomość zasad użycia i wykorzystania broni masowego rażenia;
- znajomość i umiejętność wykonywania prac inżynierskich w zakresie dotyczącym wojsk łączności;
- znajomość ogólnych zasad organizacji pracy, planowania i organizowania procesu szkoleniowo-wychowawczego w warunkach garnizonowych i polowych.

Absolwent szkoły powinien posiadać odpowiednie wiadomości, umiejętności i nawyki potrzebne do pełnienia funkcji organizatora i eksploatatora systemu łączności w warunkach pokojowych i na polu walki, na określonym szczeblu dowodzenia. W szczególności absolwent szkoły powinien posiadać:

- znajomość zasad i sposobów organizacji łączności;
- umiejętność zapewniania łączności dowodzenia w konkretnych sytuacjach bojowych;
- umiejętność kierowania rozwijaniem i eksploatacją środków łączności;
- znajomość obowiązków funkcyjnych łączności;

- umiejętność opracowywania dokumentów łączności;
- głęboką znajomość sprzętu łączności i jego możliwości taktyczno-technicznych i eksploatacyjnych;
- znajomość zasad prowadzenia gospodarki i dokumentacji materiałowej sprzętem łączności;

Absolwent Szkoły powinien:

- ciągle zdobywać doświadczenie wojskowe i wciąż doskonalić swoje umiejętności w praktycznym działaniu i podejmowaniu trafnych decyzji;
- przejawiać ciągły niepokój o stan swojej wiedzy i umiejętności fachowe;
- dążyć do rozwijania i systematycznego pogłębiania swych kwalifikacji specjalistycznych;
- przejawiać aktywność zawodową, wykazywać inicjatywę i samodzielność oraz umiejętność przewidywania zdarzeń i skutków.

Pierwsi absolwenci WSOWŁ po czteroletnim okresie kształcenia opuścili mury szkolne w 1971 roku z dyplomami inżynierów-dowódców i rozpoczęli pracę zawodową w jednostkach wojskowych. Wstępne badania wskazują, że przygotowanie i przydatność absolwentów szkoły oceniana jest przez ich bezpośrednich i wyższych przełożonych pozytywnie. Wysoko oceniany jest ich zasób wiedzy teoretycznej, bardziej krytycznie natomiast praktyczne przygotowanie do wykonywania obowiązków na zajmowanych stanowiskach służbowych. Wychodząc z założenia, że nowoczesna uczelnia winna usprawniać proces

nauczania i wychowania swych absolwentów, oraz biorąc za podstawę opinie dowódców jednostek wojskowych o pracy naszych absolwentów postanowiliśmy przeprowadzić badania nad przygotowaniem kadr oficerskich Wojsk Łączności oraz wyciągnąć na podstawie tych badań wnioski dotyczące modernizacji i usprawnienia procesu dydaktycznego a także struktury organizacyjnej WSOWŁ. Osiągnięte wyniki w procesie przeprowadzonych badań oraz wnioski dotyczące usprawnienia procesu dydaktycznego i struktury organizacyjnej WSOWŁ przedstawione zostaną w niniejszej pracy.

ROZDZIAŁ I. ORGANIZACJA I PRZEBIEG REKRUTACJI NA STUDIA W WYŻSZEJ SZKOLE OFICERSKIEJ WOJSK ŁACZNOŚCI.

Przystępujące do badań absolwentów WSOWŁ, mających na celu określenie stopnia ich przygotowania do pracy w jednostkach wojskowych pragniemy nasamprzód dać krótką charakterystykę kandydatów na studia w WSOWŁ, którzy stanowią materiał wyjściowy procesu dydaktycznego oraz w dużym stopniu decydują o osiągniętych rezultatach w toku czteroletniego okresu nauczania.

Nabór kandydatów do WSOWŁ poprzedzany jest działaniem propagandowo-agitacyjnym odpowiednich instytucji wojskowych i cywilnych.

Dodatkowo WSOWŁ prowadzi agitację i pracę propagandową w szkołach średnich różnych środowisk poprzez delegowanych podchorążych IV rocznika, którzy oprócz informacji bezpośrednich o swojej szkole posiadają do dyspozycji zainteresowanych uczniów informatory wydane przez WSOWŁ. Informator zawiera walory Wyższej Szkoły Łączności oraz precyzuje wymagania dla kandydatów jak również informuje o przebiegu egzaminów i warunkach przyjęcia do szkoły oraz podjęcia pracy po jej ukończeniu.

Mimo tych zabiegów organizacyjnych napływ zgłoszeń do WSOWŁ nie jest zbyt duży, a często po zgłoszeniu się kandydaci rezygnują przed egzaminami lub po egzaminach wstępnych. Ponadto poziom wiedzy kandydatów przystępujących do egzaminów wstępnych pozostawia wiele do życzenia.

Według badań przeprowadzonych w WSOWL w 1973 roku na podstawie materiałów z lat 1967-72 stwierdza się, że duża ilość kandydatów zwerbowanych do uczelni nie stawia się na egzaminy lub rezygnuje w trakcie ich trwania. Średni procent rezygnujących około 30.

Przyczyn nie stawienia się kandydatów na egzaminy nie ustalono. Przypuszcza się, że jest to wynikiem braku autentycznego zainteresowania karierą wojskową, jak również mało skutecznymi metodami preorientacji zawodowej.

Przyczyny rezygnacji kandydatów w trakcie egzaminów według materiałów uzyskanych z wywiadów badanej grupy kandydatów, którym wydawało się, iż mają aspiracje poświęcenia się wojskowej karierze zawodowej da się sprowadzić do następujących:

- brak wiarygodnej i wyczerpującej preorientacji zawodowej, często nawet dezinformowanie kandydatów o wybranym zawodzie;

- nie skryształizowane aspiracje, typowe dla wieku młodzieżowego;

- niezgodność aspiracji rodziców i synów;

- lęk przed niemożnością adaptacji do przyszłej działalności zawodowej spowodowanej mylnym wyobrażeniem o kryteriach doboru do WSOWL;

- mylne wyobrażenie o drodze prowadzącej do realizacji swoich aspiracji.

Analiza wyników egzaminów wstępnych w latach 1967-1972 prowadzi do odkrycia przyczyn dużego "odsiewu" kandydatów

do egzaminach. Są to: niedostateczne przygotowanie kandydatów do egzaminów wstępnych do WSO co prowadziło do uzyskiwania znacznej ilości ocen niedostatecznych z przedmiotów egzaminowanych. Badania w tym zakresie pozwalają uogólnić twierdzenie, że barierą nie do pokonania dla około 20% kandydatów jest fizyka, matematyka oraz język obcy. Pokrywa się to z wynikami egzaminacyjnymi na wyższe uczelnie cywilne.

W rozkładzie liczebności ocen niedostatecznych przeważają kandydaci z jedną oceną niedostateczną /średnio około 30%/ kandydatów. Ilość kandydatów z dwoma ocenami niedostatecznymi uzyskiwanymi na egzaminie wstępnym począwszy od 1967 roku, systematycznie maleje, ale i tak w 1972 roku uzyskało je około 15% kandydatów.

Stwierdza się jednak znaczną grupę kandydatów uzyskujących na egzaminach wstępnych trzy i więcej ocen niedostatecznych, jest ich średnio około 10% z pewną tendencją malejącą w 1972 roku.

Duża ilość ocen niedostatecznych uzyskiwanych na egzaminach wstępnych świadczy o niedostatecznym poziomie przygotowania w szkołach średnich np. z języka rosyjskiego, oraz brak odpowiedniego przygotowania do egzaminów wstępnych. Stosunkowo duża ilość kandydatów otrzymała trzy i cztery oceny niedostateczne /jednak z tendencją malejącą w ostatnich latach/. Świadczy to przede wszystkim o nieprawidłowości rozpowszechnionego mniemania, że egzaminy do wyższych uczelni wojskowych są łatwe. To fałszywe przeświadczenie kandydatów powoduje, że duża ich część usiłuje przystąpić

do egzaminów bez jakiegokolwiek przygotowania odpowiadającego studiom wyższym, lub zdawanie egzaminów potraktowa^ć niepoważnie, jako próbę ewentualnego "zaczepienia się", nie znając konsekwencji takiego kroku lub przybyli do szkoły na egzaminy pod namową rodziców a sami mieli inne plany.

Z ogólnych badań problemu wyników egzaminów wstępnych wynika jednak, że liczebność kandydatów zdających egzaminy wstępne pozytywnie, szczególnie w latach 1971-1972 wzrasta i maleje ilość kandydatów z więcej niż jedną oceną niedostateczną.

Dobór kandydatów w 1972 roku i w latach następnych oparto na pięciu zasadniczych czynnikach:

- wynikach z egzaminów wstępnych,
- średniej ze świadectwa dojrzałości,
- wynikach badań psychologicznych,
- wskaźniku środowiskowym,
- wynikach rozmowy indywidualnej komisji kwalifikacyjnej z kandydatem.

Analiza poszczególnych czynników prowadzi do wniosku, że kandydaci przybywający do WSOWŁ stanowią materiał na studenta WSO w stopniu dostatecznym.

Świadczą o tym następujące obserwacje:

- rozkład średnich arytmetycznych z ocen na świadectwach dojrzałości kandydatów kształtuje się tak, że jedynie mały procent kandydatów legitymuje się ocenami średnimi /matury, dyplomy techników/ powyżej 4,00. Olbrzymia większość kandydatów ma oceny średnie w przedziale 3,20 - 4,00.

arytmetyczna z ocen dla całej badanej populacji wynosiła 3,56. Wynika stąd, że przydatność prognostyczna badanej populacji do studiów w WSOWŁ /pod względem np. uzdolnień i piłności/ jest na poziomie rzeczywistym raczej dostatecznym. Ten stan rzeczy potwierdzają wyniki egzaminów wstępnych. Badanie wyników egzaminów wstępnych z 1972 roku pozwala stwierdzić, że poza dużą ilością ocen niedostatecznych, większość kandydatów otrzymało z przedmiotów ścisłych oceny zaledwie dostateczne. Podobnie wygląda sprawa z językiem obcym /przede wszystkim rosyjskim/. Z otrzymanych wyników można sądzić, że zakres wiedzy kandydatów z przedmiotów egzaminacyjnych i umiejętności posługiwania się nią są na poziomie zaledwie dostatecznym. Jest to jeszcze jedno potwierdzenie tezy o niewłaściwej preorientacji zawodowej młodzieży, źle przy tym przygotowanej do studiów w WSO. Innymi słowy w WSOWŁ oczekuje się na napływ kandydatów o większych uzdolnieniach technicznych z aspiracjami pogłębiania wiedzy w dziedzinie wojskowej techniki łączności.

Brany dodatkowo pod uwagę w WSOWŁ wynik badań psychologicznych przy naborze kandydatów świadczy o zadowalającej predyspozycji psychicznej kandydatów. Uzyskane oceny prognostyczne z badań psychologicznych przy naborze w 1972 roku mówią, że około 88 % badanej populacji prognozuje się co najmniej dobre powodzenie w studiach, 5,1% - pełne powodzenie w studiach a tylko około 0,5% nie rokuje się żadnej nadziei na ukończenie studiów, toteż tacy przyjęci nie zostali ze względu na brak predyspozycji psychicznych.

Ogólnie stwierdzić należy, że stosowane w WSOWŁ ocenianie prognostyczne i dobór kandydatów pozwala na przyjęcie młodzieży z największymi szansami powodzenia w studiach. Jednakże niski poziom wiedzy znacznej części młodzieży przyjętej do WSOWŁ wymaga olbrzymiego wysiłku dydaktyczno-wychowawczego kadry szkoły. Jest on podzielony proporcjonalnie na douczanie z zakresu części wiedzy z programu szkoły średniej i na kształtowanie sylwetki osobowej przyszłego dowódcy - inżyniera wojsk łączności.

Wyżej opisany stan rzeczy powodowany jest między innymi tym, że istnieje brak systemu wojskowej preorientacji zawodowej /Dzielnicowe i Powiatowe Sztaby Wojskowe zajmują się raczej ilościową stroną werbunku/ oraz niedostosowanie szczupłego kadrowo-systemu cywilnego poradnictwa zawodowego do potrzeb wojska. Celowe byłoby przeanalizowanie istniejącego stanu i stworzenie takiego systemu preorientacji zawodowej, który zapewniłby dopływ do WSO młodzieży o pożądanym dla wojska motywacjach i aspiracjach. System taki powinien znaleźć poparcie w oddziaływaniu propagandowym prowadzonym przez środki masowej informacji i podchorążych ostatniego roku WSO /w WSOWŁ ten sposób jest już stosowany/ eksponującymi między innymi moralne i materialne korzyści zawodowej służby wojskowej.

ROZDZIAŁ II. CHARAKTERYSTYKA TERENU I METODOLOGII BADAŃ.

1. TEREN BADAŃ.

Badaniami zostali objęci absolwenci Szkoły, którzy odbyli studia w latach 1967/71 i 1968/72 oraz aktualnie pełniący służbę w jednostkach wojskowych, wojsk lądowych, lotniczych i obrony powietrznej kraju. Z ogólnej liczby absolwentów, którzy byli promowani w latach 1971 i 1972 wybrano 200 absolwentów do których rozesłano kwestionariusze i ankiety z prośbą o wypełnienie i przesłanie ich na adres szkoły.

2. METODOLOGIA BADAŃ.

Badanie absolwentów WSOWŁ przeprowadzono w okresie 1973 i 1974 roku. Podstawową metodą w przeprowadzonych badaniach było badanie opinii absolwentów o stopniu przygotowania ich do służby w jednostkach wojskowych za pomocą specjalnie opracowanego kwestionariusza AS-2 i ankiety AZ-1 oraz ich bezpośrednich i wyższych przełożonych na ten sam temat za pomocą kwestionariusza BD-3 i ankiety AZ-2. Z wyżej wymienionych kwestionariuszów i ankiet otrzymaliśmy następujące informacje o badanych absolwentach:

- dane personalne /rok ukończenia studiów, ocena średnia, jaką uzyskali na egzaminach dyplomowych, wyuczona specjalność, pełniona funkcja/;
- stwierdzone trudności w pracy na zajmowanym stanowisku służbowym;

- uwagi dotyczące ukierunkowania kształcenia w Szkole;
- uwagi dotyczące programu nauczania;
- uwagi dotyczące prac dyplomowych;
- uwagi dotyczące postulowanej profilizacji szkolenia;
- ocenę adaptacji do warunków pracy w jednostce wojskowej;
- inne propozycje i uwagi.

Z kwestionariusza i ankiety skierowanej do dowódców pododdziałów i oddziałów łączności uzyskaliśmy następujące informacje:

- dane ogólne o ilości badanych absolwentów;
- ocenę przygotowania absolwentów do pracy w jednostkach wojskowych;
- uwagi dotyczące profilizacji kształcenia;
- ocenę ogólną absolwentów z poszczególnych lat.

Obydwa kwestionariusze i ankiety były anonimowe. Kwestionariusz dla absolwentów podzielono na VII działów, z których każdy zawierał szereg pytań mających na celu uzyskanie szczegółowych informacji dotyczących badanego problemu oraz ustosunkowania się do programu kształcenia w Szkole i postulatów w tym zakresie, oraz kwestii prac dyplomowych i adaptacji do służby w jednostce wojskowej. Kwestionariusz dla dowódców pododdziałów i oddziałów łączności opracowany został bardziej ogólnie i miał na celu uzyskania opinii o absolwentach Szkoły, ich przygotowania do służby w jednostce wojskowej, postawy zawodowej, umiejętności prowadzenia pracy szkoleniowej i wychowawczej z żołnierzami, jak również postulaty dotyczące ukierunkowania kształcenia w WSOWL.

Wszystkie kwestionariusze i ankiety zostały wypełnione prawidłowo, wykorzystano więc je do podsumowania omawianego w pracy problemu badawczego. Kwestionariusze i ankiety absolwentów Szkoły wypełniane były bardziej szczegółowo, natomiast w kwestionariuszach i ankietach wypełnianych przez dowódców zdarzały się częściej puste miejsca, co może świadczyć o braku chęci ustosunkowania się do badanej kwestii, lub brakiem dość wnikliwych obserwacji i prawidłowej oceny swoich podwładnych. Na dwieście rozesłanych kwestionariuszy i ankiet do absolwentów i ich dowódców w sumie uzyskano 85%, co należy uznać jako wystarczającą reprezentację dla badanej populacji, gdyż liczba badanych absolwentów stanowi 20% wszystkich absolwentów z lat 1971 i 1972. Z tej liczby 40 absolwentów ukończyło Szkołę w 1971 roku i 45 w 1972.

Dla zobrazowania środowiska badanych absolwentów zostaną przytoczone niektóre dane dotyczące ukończenia szkoły i zajmowanych stanowisk w jednostkach wojskowych. Oceny średnie i końcowe uzyskane przez badanych absolwentów są przedstawione w tabeli nr 1.

Tabela nr 1

Rozkład ocen końcowych uzyskanych przez absolwentów WSOWŁ objętych badaniem

Ocena końcowa	Liczba absolwentów	%
5	1	1,2
4	44	51,8
3	33	38,8
nie podano	7	8,2
R a z e m :	85	100,-

Według specjalności, wśród badanych absolwentów, były reprezentowane wszystkie profile szkolenia, co przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela nr 2

Specjalność	Ilość	%
Radiowa	44	51,8
Radioliniowa	11	12,9
Rozpoznanie i przeciwdziałanie radiowe	10	12,8
Transmisja informacji	10	11,8
Teletechniczna	7	8,2
Radiowa - wojsk lotniczych i OPK	2	2,3
Nie podano specjalności	1	1,2
R a z e m :	85	100

Jeżeli chodzi o opinie uzyskane o absolwentach od ich przełożonych, to dotyczą one łącznie 119 absolwentów. Tylu bowiem absolwentów szkoły pełni służbę w pododdziałach i oddziałach dowodzonych przez 40 ankietowanych dowódców. Ankietowani absolwenci zajmują różne stanowiska służbowe zgodnie z zestawieniem podanym w tabeli 3. Wynika z niej, że większość absolwentów szkoły trafia na stanowiska dowódcze /86%/znacznie mniej na stanowiska techniczne /13%/ a tylko nieliczni na stanowiska sztabowe.

Ilość absolwentów WSOWŁ opiniowanych przez ich przełożonych według zajmowanych stanowisk.

Grupa stanowisk	Stanowisko	Ilość		Łącznie	
		71 r.	72r.	Ilość	%
Dowódcze	Dowódca kompanii	1	-	102	86
	Dowódca plutonu	53	47		
	Kierownik centr. odb.	1	-		
Techniczne	Pom. dcy komp. d/s techn.	1	1	16	13
	Dyżurny łączności	2	-		
	Kierownik warszt.	2	-		
	Kierownik stacji TI	1	-		
	Pom. kier. stacji TI	1	2		
	Kierownik zmiany TI	4	2		
	Pomocnik szefa sztabu	-	1		
R a z e m:		66	53	119	100

Absolwenci objęci badaniami pełnili służbę w jednostkach różnego szczebla dowodzenia. Najwięcej z nich pełniło służbę w pułkach łączności /37,7 / następnie w kompaniach łączności pułków zmechanizowanych /równorzędnych i dywizyjnych batalionach łączności, co przedstawiono w tabeli nr 4. W tabeli tej przedstawiono również ilu absolwentów zmieniło jednostki w czasie od objęcia stanowiska do momentu przeprowadzenia badań. Okazuje się, że w okresie dwóch lat przesunięcia te były niewielkie.

Tabela nr 4

Miejsca pełnienia służby przez badanych absolwentów.

Jednostka	Po ukończeniu szkoły		W czasie badania	
	Ilość	%	Ilość	%
Pluton łączności	1	1,2	1	1,2
Kompania łączności	25	29,4	24	28,2
Batalion łączności	15	17,7	14	16,5
Pułk łączności	32	37,7	32	37,7
Brygada łączności	5	5,9	6	7,1
Węzeł łączności	3	3,5	4	4,7
Ośrodek Szkolenia Wojsk Łączności	2	2,3	2	2,3
Nie podano	2	2,3	2	2,3
R a z e m :	85	100	85	100

Celem dokładniejszego poznania omawianych problemów zawartych w kwestionariuszach i ankietach wprowadzonych badaniach dokonano badania dokumentów. W tym celu opracowano specjalny arkusz z wykazem zagadnień badanej dokumentacji dotyczącej przygotowania i adaptacji absolwentów WSOWŁ do pracy w jednostkach wojskowych.

W wykazie tym objęto następujące zagadnienia :

- nazwisko i imię, rok ukończenia uczelni, uzyskaną specjalność, zajmowane stanowisko;
- oceny uzyskane przez absolwentów w ćwiczeniach, inspekcjach, manewrach, w szkoleniu w garnizonie i w innych sprawdzianach;

- awans służbowy;
- osiągnięcia w racjonalizacji;
- aktywność społeczno-polityczną;
- sposób podnoszenia kwalifikacji;
- wyróżnienia i kary;
- krótką opinię służbową;

W celu osiągnięcia wyżej wymienionych danych, badanie dokumentacji o absolwentach przeprowadzono na miejscu to jest w ich jednostkach wojskowych. Uzyskane tą drogą dane zostaną scharakteryzowane w dalszych rozdziałach niniejszej pracy.

Oprócz tego w celu uzyskania opinii o programie nauczania podchorążych WSOWL zwrócono się pisemnie do czterech dowódców jednostek wojskowych, w których pełni służbę największa ilość badanych absolwentów. Ich opinie o programie nauczania podchorążych podamy w dalszej części pracy.

2. HIPOTEZA ROBOCZA.

W prowadzonych przez nas badaniach przyjęliśmy następującą hipotezę roboczą. Absolwenci szkoły są lepiej przygotowani do pracy w jednostkach wojskowych od ich poprzedników na zajmowanych stanowiskach, zdobywają oni więcej wiadomości, umiejętności i nawyków, które pozwalają im lepiej wywiązywać się z obowiązków na stanowiskach oficerskich w jednostkach wojskowych. WSOWL i dowódcy jednostek wojskowych, w których służbę pełnią absolwenci szkoły zbyt mało jeszcze czynią w zakresie zintegrowania wysiłków na rzecz praktycznego przygotowania absolwentów do pracy na zajmowanych stanowiskach

służbowych. Struktura organizacyjna szkoły i program nauczania podchorążych nie w pełni zapewnia realizację zadań stawianych przed szkolnictwem wojskowym. Nie wystarczająca jest również działalność WSOWL w zakresie ujawniania, kształcenia i wykorzystywania podchorążych szczególnie uzdolnionych.

Przyjęta przez nas hipoteza robocza w koncepcji pracy na temat "Ocena poziomu absolwentów WSOWL i ich przygotowania do pracy zawodowej /prognostyczność ocen/" została w pełni zweryfikowana i uzasadniona wynikami przeprowadzonych badań.

Wskazano na kierunki dalszych badań i interesujących nas zagadnień określonych w temacie pracy i w hipotezie roboczej.

Wskazano na kierunki dalszych badań i interesujących nas zagadnień określonych w temacie pracy i w hipotezie roboczej.

1. Kierunki dalszych badań i interesujących nas zagadnień określonych w temacie pracy i w hipotezie roboczej.

Wskazano na kierunki dalszych badań i interesujących nas zagadnień określonych w temacie pracy i w hipotezie roboczej.

ROZDZIAŁ III. WYNIKI PRZEPROWADZONYCH BADAŃ ABSOLWENTÓW WSOWI I ICH DOWÓDCÓW O PRZYGOTOWANIU ICH DO PRACY W JEDNOSTKACH WOJSKOWYCH.

W prowadzonych przez nas badaniach obydwie kwestionariusze i ankiety dotyczące w zasadzie tych samych problemów, chociaż inaczej sformułowanych, omówiono łącznie, co pozwoliło uzyskać pełniejszy obraz omawianych i interesujących nas zagadnień określonych w temacie pracy i w hipotezie roboczej.

Dlatego też analizę uzyskanych wyników opracowano w sposób problemowy. Takie a nie inne podejście do omawianego problemu umożliwiło nadanie niniejszemu opracowaniu możliwie zwięzłego charakteru.

1. Funkcje pełnione przez absolwentów Szkoły w jednostkach wojskowych.

Podstawowym założeniem obecnych programów nauczania jest przygotowanie absolwentów Szkoły przede wszystkim do pełnienia pierwszych funkcji dowódczych po ukończeniu szkoły. Zakłada się że funkcją tą jest stanowisko dowódcy plutonu. W badaniach chodziło więc o sprawdzenie, czy tak jest w rzeczywistości. Chodziło o zbadanie, jak szybko absolwenci awansują na wyższe stanowiska lub zmieniają charakter pracy, gdyż powinno to również rzutować na układ i treść programu kształcenia.

Z badań wynika /tabela nr 5/, że zdecydowana większość absolwentów /93%/ jest kierowana na stanowiska dowódców plutonów. Wskaźnik ten zmalał w okresie badań do 84,8%, gdyż część dowódców plutonów przeszła na inne stanowiska. Tylko jeden awansował na stanowisko dowódcy kompanii, kilku przeszło na stanowiska pomocników dowódcy kompanii, do spraw technicznych, pozostali na różne stanowiska na węzłach łączności /tabela nr 5/.

Pozytywnym faktem jest to, że na stanowisko dowódcy kompanii, awansował jedyny spośród badanych absolwentów szkoły, który miał bardzo dobrą ocenę końcową ze studiów. Oznacza to, że jego wyróżniające wyniki nauki w szkole sprawdziły się w życiu.

Tabela nr 5

Funkcje pełnione przez absolwentów Szkoły

Lp	Nazwa funkcji	Po ukończeniu szkoły		W czasie badań	
		Ilość	%	Ilość	%
1.	Dowódca plutonu	79	93,0	72	84,8
2.	Inne, w tym:				
	- dowódca kompanii	5	5,8	12	14,0
	- pom.dcy komp.d/s technicznych	2		5	
	- kier.cent.r odb.	1		1	
	- dowódca stacji	1		-	
	- wykładowca w komp. szkoln.	1		2	
	- dyżurny łączności	-		1	
	- dyżurny inż.WŁ	-		1	
	- kier.centrum kryptogr	-		1	
3.	Nie podano	1	1,2	1	1,2

2. Zatrudnienie absolwentów według specjalności.

Obecne badania potwierdziły dane uzyskane w poprzednich rozdziałach, że znaczna część absolwentów jest kierowana na stanowiska niezgodnie z uzyskanymi specjalnościami w szkole /23,5% wg oświadczeń respondentów/.

Wprawdzie nie we wszystkich wypadkach można zgodzić się całkowicie ze zdaniem absolwentów, np. jeśli absolwent profilu radiowego skierowany na dowódcę plutonu szkolnego twierdzi, że został zatrudniony niezgodnie ze specjalnością/ uzasadnia to tym, że prowadzi tylko zajęcia ogólnowojskowe/. W każdym bądź razie fakt, że około 1/4 absolwentów zatrudniona niezgodnie ze specjalnością nasuwa wniosek, że należy z jednej strony zwrócić większą uwagę na przydziały absolwentów, a z drugiej na potrzebę szkolenia podchorążych w szerszych profilach.

W tabeli 6 i 7 podano, w jakich specjalnościach zostali zatrudnieni absolwenci niezgodnie ze specjalnością wojskową w szkole.

Tabela nr 6

Przydział absolwentów według specjalności

Lp	Rodzaj przydziału	Ilość	%
1	Zgodnie ze specjalnością	62	73,0
2	Rodzaj zgodnie	1	1,2
3	Niezgodnie ze specjalnością	20	23,5
4	Nie podano	2	2,3
R a z e m :		85	100

Tabela nr 7

Przydziały absolwentów zatrudnionych niezgodnie ze specjalnością

Lp	Specjalność uzyskana w szkole	Specjalność wykonywana		Razem	% dane go pro filu
		Nazwa specjalności	Ilość		
1	Radiowa	dca plut.radiolin.	2	8	10,2
		dca plut.rozp.i przeciwdziałania	2		
		dca plut.telegr.	1		
		dca plut.radio lot.	1		
		dca plut.rst.R-102	1		
		dca plut.szkoln.	1		
2	Transmisja Informacji	dca plut.teletechn.	3	3	30,0
3	Rozpoznania i przeciwdziałania	dca plut.radiowego	1	3	30,0
		dca plut.radiolin.	1		
		dca plut.zakł.radio	1		
4	Teletechniczna	dca plut.radio lotn.	1	2	28,6
		dca plut.radiolin.	1		
5	Radiolinia	dca plut.teletechn.	3	3	27,2
6	Radiowa, lotnicza	dca plut.telegr.	1	1	50,0
R a z e m :				20	

3. Trudności napotykane w pracy przez absolwentów.

Dla uzyskania ogólnej orientacji o stopniu przygotowania absolwentów szkoły do poszczególnych dziedzin służby w jednostkach wojskowych, postawiono w ankiecie następujące pytania "W jakich dziedzinach pracy mieliście trudności i z jakich przyczyn".

Uzyskane wyniki są przedstawione w tabelach nr 8 i 9.

Dla konfrontacji opinii absolwentów z opiniami ich przełożonych, postawiono w ankiecie dla dowódców następujące pytania: "Jak oceniacie przygotowanie absolwentów WSOWŁ w poszczególnych dziedzinach działalności. Jak oceniacie ważność poszczególnych dziedzin dla pracy w jednostce?, Wyniki odpowiedzi na te pytania są przedstawione w tabeli nr 10.

Zestawienie odpowiedzi absolwentów wykazało wyraźne rozwarstwienie określonych działów. Niemniej jednak ogólnie można stwierdzić, że absolwenci szkoły zostali w zasadzie dobrze przygotowani do pracy, ponieważ przeciętnie około 50% stwierdziło, że nie miało w poszczególnych dziedzinach żadnych trudności, około 40% miało różnego stopnia trudności, a kilku do kilkunastu procent nie wypowiedziało się w tej sprawie w niektórych działach.

Spośród tych, którzy mieli trudności, tylko średnio kilka procent miało duże, kilkanaście średnie i dwadzieścia kilka procent małe.

Najmniejsze trudności mają absolwenci z organizacją i prowadzeniem zajęć ogólnowojskowych /musztra, regulaminy, szkolenie ogniowe itp/, gdyż aż 85% stwierdziło, że nie miało żadnych trudności, a tylko jeden /1,2%/ miał duże trudności i 9 /10,6%/ małe. W uzasadnieniu absolwenci stwierdzają, że są to przedmioty łatwe, "oklepane", które można nawet samemu w jednostce szybko opanować.

Również dobrze, aczkolwiek mniej entuzjastycznie oceniają przygotowanie absolwentów w tej dziedzinie ich przełożonych.

żeni, w tym nieco lepiej oceniają znajomość teoretyczną przedmiotów ogólnowojskowych (oceniło na bardzo dobre 15%, dobrze 65%, dostatecznie 12,5%, ledwie dostatecznie 5% i niedostatecznie 1,2%). Umiejętność prowadzenia zajęć z przedmiotów ogólnowojskowych oceniło odpowiednio 10%, 62,5%, 22,5%, 2,5% i 2,3%.

Najwyższą ocenę dowódców spośród wszystkich działań uzyskała umiejętność wykonywania komend przez naszych absolwentów. Bardzo dobre oceny za ten dział wystawiło 27,5%, dobre 50%, dostatecznie 17,5%, ledwie dostateczne 2,5% i niedostateczne 2,3%. Natomiast znacznie słabiej oceniono umiejętność zwięzłego i jasnego formułowania rozkazów. Jednak w porównaniu z innymi działami wystawiono za ten dział oceny przeciętne /b.dobre 17,5%, dobre 40%, dostateczne 40%, ledwie dostateczne 7,2%, niedostateczne 2,3%/.

W uzasadnieniu część respondentów podkreśla, że u absolwentów daje się zauważyć brak umiejętności i nawyków w wydawaniu komend, mała umiejętność wydawania rozkazów, brak zwięzłości i słaba znajomość języka wojskowego.

Również stosunkowo słabo oceniają przełożeni umiejętność wymagania i kontrolowania, przy czym dział ten uważają jako jeden z najważniejszych /duży stopień ważności - 82,5%, średni 10%/. Również za stosunkowo ważną uważają umiejętność formułowania rozkazów, natomiast mniejszą uwagę przywiązują do znajomości przedmiotów ogólnowojskowych i umiejętności prowadzenia zajęć z tych przedmiotów /duży stopień ważności 40% wypowiedzi/.

Stosunkowo małe trudności napotykają absolwenci szkoły również w takich dziedzinach jak opracowywanie dokumentów,

planu łączności i prowadzenie mapy roboczej oraz prowadzenie pracy kulturalno-oświatowej.

W zakresie opracowywania dokumentów planu łączności nie miało żadnych trudności 47,1%, natomiast miało trudności 34,2% /w tym duże 5,8%, średnie 10,6% i małe 17,17%/.

W zakresie prowadzenia mapy roboczej nie miało trudności 49,4%, miało trudności 36,5% /w tym duże 0%, średnie 14%, małe 22,4%/.

Jako przyczyny trudności w obu działach podaje się głównie brak umiejętności praktycznych oraz w pewnym stopniu niedopasowania programu szkolenia do potrzeb /tabela nr 9/.

W uzasadnieniu nie napotykania na trudności w tych dziedzinach wielu absolwentów stwierdza, że jako dowódcy plutonu tych czynności nie wykonywali, gdyż wykonuje je z reguły dowódca kompanii /10 głosów/. Niemniej jednak nie wszędzie taka praktyka jest stosowana, jak to wynika z wykazanych danych.

Przełożeni naszych absolwentów oceniają te działy również stosunkowo dobrze /poz.13 i 14 tabeli nr 10/. Jeszcze lepiej oceniają znajomość zagadnień z organizacji łączności /15% bardzo dobre i 65% dobrze/ przy uznawaniu tego przedmiotu za stosunkowo ważny. Natomiast umiejętności opracowywania dokumentów planu łączności i prowadzenia mapy roboczej oceniają na tle innych dziedzin za stosunkowo mało ważne.

W zakresie pracy partyjno-politycznej i kulturalno-oświatowej absolwenci również^{nie} napotyka ją na większe trudności, gdyż w tych dziedzinach 57,6% nie miało żadnych trudności, z pośród napotyka jących na trudności większość określa je jako

małe. Jako przyczyny trudności podaje się w przeważającej części brak umiejętności praktycznych.

Również przełożeni absolwentów oceniają stosunkowo wysoko te dziedziny w porównaniu z innymi, uznając je jednocześnie za ważne /poz.1-3 tabeli nr 10/. Najwyżej oceniają wiadomości z przedmiotów społeczno-politycznych/ 30% bardzo dobrze, 67,5% dobrze i tylko 7,5% dostatecznie oraz 2,5% ledwie dostatecznie/. Nieco słabiej, ale również dobrze oceniają praktyczne umiejętności z pracy partyjno-politycznej, a jeszcze słabiej z pracy kulturalno-oświatowej, gdzie znalazło się 15% ocen ledwie dostatecznych i 2,5% niedostatecznych.

Bardzo dużą wagę przywiązują dowódcy do umiejętności prowadzenia pracy wychowawczej przez młodych oficerów, gdyż aż 82,5% uważają za bardzo ważną /poz.4 w tabeli 10/. Przygotowanie absolwentów do tej pracy oceniają stosunkowo dobrze /b.dobrze 10%, dobrze 52,5%, dostatecznie 35%, ledwie dostatecznie 4% i niedostatecznie 2,5%/. Negatywne oceny są uzasadnione brakiem pracy indywidualnej z żołnierzami, brakiem zaangażowania się i brakiem zainteresowania życiem żołnierzy.

Największe trudności w pracy napotykali absolwenci szkoły w rozwiązywaniu problemów zaopatrzenia technicznego i gospodarki materiałowej, gdyż tylko 18,8% stwierdziło, że nie miało żadnych trudności, natomiast aż 75,3% miało trudności, w tym duże 25,9%, średnie 23,6% i małe 25,9%. Jako przyczyny tego stanu rzeczy podaje się zarówno brak umiejętności praktycznych z tej dziedziny i mały zakres wiedzy, jak i nieodpowiedni sposób przekazywania materiału nauczania w szkole /poz.11 tabeli nr 9/.

W uzasadnieniu zwraca się uwagę na ważność tej dziedziny dla młodego oficera i na niewystarczające uwzględnienie jej problematyki w systemie nauczania.

Dziedzina ta została również krytycznie oceniona przez dowódców pododdziałów jako jedna z najsłabiej opanowanych przez absolwentów szkoły. Oceny za ten dział kształtują się następująco: bardzo dobrze 0%, dobrze 35%, dostatecznie 47,5%, ledwie dostatecznie 20% i niedostatecznie 2,5%. W uzasadnieniach stwierdza się, że ta ważna dziedzina jest mało doceniana, że absolwenci nie umieją prowadzić dokumentacji materiałowej i eksploatacyjnej, nie umieją wykonywać rozliczeń materiałów jednorazowego użytku itp.

Informacje te powinny być dla nas sygnałem alarmowym dla właściwego ustawienia programu nauczania i jego realizacji.

Na drugim miejscu wśród dziedzin stwarzających absolwentom trudności wymieniono planowanie i organizację procesu szkolenia w pododdziale. Tylko 31,8% nie miało tu trudności, a 63,6% wymieniło trudności różnego stopnia /poz.3 tabeli nr 8/. Jako przyczynę tego podaje się głównie brak umiejętności praktycznych, jak np. "nie umiem korelować przedmiotów", "nie znam zagadnień planowania szkolenia w kompanii itp".

Przełożeni absolwentów oceniają ten dział również stosunkowo słabo, gdyż wystawili oni następujące oceny - bardzo dobre 0%, dobre 40%, dostateczne 47,5%, ledwie dostateczne 10%, niedostateczne 2,5%.

Problematykę tą należałoby przeanalizować pod kątem jej uwzględnienia w programie szkolenia. Wprawdzie zakłada się,

że planowanie szkolenia należy do dowódcy kompanii i potwierdza to część absolwentów /4 głosy/, jednak praktyka wykazuje, że obciąża się tymi czynnościami również dowódców plutonów.

Na znaczne trudności napotykali również młodzi oficerowie w zakresie zabezpieczenia warunków materialno-bytowych bzołnierzy /41,2% nie miało trudności, 54,1% miało trudności różnego stopnia/. Z tymi zagadnieniami podchorążowie mało spotykają się w szkole i stąd często nie wiedzą jak je rozwiązywać. W wypowiedziach podkreślają, że problemy te zależą w dużej mierze od działalności służb w jednostce, jednak dowódca plutonu musi się aktywnie włączać w ich rozwiązywanie.

Na średnim poziomie kształtują się trudności w zakresie prowadzenia zajęć ze znajomości sprzętu i eksploatacji sprzętu łączności. Jednak procent mających trudności jest tu stosunkowo duży. Nie ma trudności niewiele ponad 50% respondentów, napotyka trudności ponad 40%, w tym najwięcej w zakresie organizacji zajęć praktycznych w terenie /47,1%/.

Stan taki należy uznać za niepokojący, biorąc pod uwagę, że jest to dziedzina specjalistycznego, zasadniczego, profilowego wyszkolenia naszych absolwentów.

Jako przyczynę trudności podaje się głównie brak umiejętności praktycznych w tej dziedzinie /62,7% mających trudności/.

Dział ten w ocenie dowódców pododdziałów przedstawia się podobnie /poz.15-19 tabeli nr 10/, przy czym znacznie lepiej ocenia się znajomość podstaw teoretycznych techniki łączności i znajomość sprzętu łączności aniżeli umiejętność zajęć ze sprzętu łączności na sali i w terenie.

Na ogół absolwenci podkreślają, że dobre opanowanie sprzętu wymaga długiego okresu czasu i systematycznej pracy nad sobą oraz treningów w praktycznej obsłudze sprzętu, na co w szkole daje się za mało czasu. Kilku stwierdza, że w jednostce miało kłopoty ze starym sprzętem, z którym w szkole zapoznano w niewystarczającym stopniu.

Dowódcy podkreślają, że trudności młodych oficerów przejawiają się głównie w braku umiejętności opracowania dokumentacji do ćwiczeń terenowych, samodzielnego sprawdzenia i przygotowania sprzętu do zajęć, właściwego zorganizowania zajęć praktycznych i przestrzegania należytej dyscypliny szkolenia.

Z pośród innych działów poddanych ocenie należałoby jeszcze uwzględnić przygotowanie metodyczne, przygotowanie do życia w jednostce, umiejętności samokształceniowe i zaangażowanie w rozbudowę bazy szkoleniowej.

Przygotowanie metodyczne absolwentów szkoły oceniają ich przełożeni stosunkowo dobrze /poz.24 tabeli nr 10/, podobnie jak przystosowanie do życia w jednostce /poz.27 tabeli nr 10/. Do spraw tych jednak jeszcze wrócimy w związku z uwagami zamieszczonymi na końcu ankiety.

Dość wysoki odsetek absolwentów stwierdza, że miało trudności w zakresie zapoznawania się z nowym sprzętem, tłumacząc to zarówno brakiem odpowiedniego przygotowania w szkole jak i brakiem odpowiednich instrukcji i podręczników w jednostkach.

Potwierdzają to również dowódcy, którzy raczej przyczynę tego stanu rzeczy widzą w braku pracy nad sobą i odpowiednio wykształconych umiejętności samokształceniowych u absolwentów.

Na uwagę zasługuje również dość krytyczna ocena ze strony przełożonych zaangażowania absolwentów w rozbudowie bazy szkoleniowej /bardzo dobrze 0%, 15,0% dobre, dostateczne 55%, ledwie dostateczne 20%, niedostateczne 12,5%/. Wydaje się, że wdrożenie w tą dziedzinę powinni absolwenci uzyskiwać w większym niż dotychczas stopniu drogą doboru odpowiedniej tematyki prac dyplomowych.

Pozostałe, szczegółowe dane, liczbowe dotyczące trudności napotykaných w pracy przez absolwentów szkoły i oceny ich przygotowania, są zamieszczone w tabelach nr 8-10.

Trudności w pracy stwierdzone przez absolwentów Szkoły

Lp	Dziedzina	Żadne		Duże		Średnie		Małe		Razem trud		Nie podano	
		Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
1	Praca partyjno-polityczna	47	55,3	3	3,5	13	15,3	22	25,9	38	44,7	-	-
2	Praca kulturalno-oświatowa	49	57,6	-	-	8	9,4	25	29,4	33	38,8	3	3,5
3	Planowanie i organ. procesu szkolenia	27	31,8	7	8,2	21	24,8	26	30,6	54	63,6	4	4,7
4	Opracowywanie dokumentów planu łączności	40	47,1	5	5,8	9	10,8	15	17,7	29	34,2	16	18,8
5	Prowadzenie mapy roboczek	42	49,4	-	-	12	14,0	19	22,4	31	36,5	12	14,0
6	Organizacja zajęć ogólnowojsk.	74	87,0	1	1,2	-	-	9	10,6	10	11,8	1	1,2
7	Prowadzenie zajęć ze znajomości sprzętu	48	56,5	2	2,3	8	9,4	22	25,9	32	37,7	5	5,8
8	Organizacja zajęć praktycznych na sprzęcie łączności	44	51,8	5	5,8	11	12,9	24	28,2	40	47,1	1	1,2
9	Organizacja ćwiczeń teren.	45	53,0	3	3,5	14	16,5	17	20,0	34	40,0	6	7,1
10	Zapoznanie się z nowym sprzętem drogą samokształcenia	44	51,8	4	4,7	12	14,0	21	24,8	37	43,5	4	4,7
11	Problemy zaopatrzenia technicznego i gosp.-materiałowego	16	18,8	22	25,9	20	23,0	22	25,9	64	75,3	5	5,8
12	Zabezpieczenie warunków socjalno-bytowych żołnierzy	35	41,2	5	5,8	15	17,7	26	30,6	46	54,1	4	4,7

Tabela nr 9

Przyczyny trudności w pracy wg opinii absolwentów

Lp	Dziedzina	Ilość nając. trudn.	Mały zakres wiedzy		Przynajmniej trudności		Wiedza nie od- powiada po- trzebom		Brak umiejęt- ności prakt.		Nie odpowiedni sposób przerab mater.w szkole	
			Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
1	Praca partyjno-polityczna	38	2	5,3	7	18,4	19	50,0	-	-	-	-
2	Praca kulturalno-oświatowa	33	1	3,2	5	15,2	13	39,4	3	9,1	-	-
3	Planowanie i organizacja szkol.	54	5	9,3	6	10,9	23	42,6	6	10,9	-	-
4	Opracowywanie dokum. planu łącz.	29	1	3,5	5	17,2	14	48,3	3	10,3	-	-
5	Prowadzenie mapy roboczej	31	1	3,2	6	19,4	16	51,6	1	3,2	-	-
6	Organizacja zajęć ogólnowojsk.	10	-	-	-	-	7	70,0	-	-	-	-
7	Prowadzenie zajęć ze znajomości sprzętu	32	3	9,4	10	31,3	9	28,1	4	12,5	-	-
8	Organizacja zajęć praktycznych na sprzęcie w terenie	40	1	2,5	5	12,5	18	45,0	6	15,0	-	-
9	Organizacja ćwiczeń terenowych	34	1	2,9	-	-	23	62,7	2	5,9	-	-
10	Zapoznanie się z nowym sprzętem drogą samokształcenia	37	5	13,5	4	10,8	8	21,6	4	10,8	-	-
11	Problemy zaopatrzenia technicznego i gosp. materiałowej	64	12	18,8	5	7,8	20	31,3	11	17,2	-	-
12	Zabezpieczenie warunków socjalno-bytowych żołnierzy	46	2	4,4	3	6,5	26	56,6	3	6,5	-	-

Ocena przygotowania absolwentów przez ich przełożonych i stopień ważności poszczególnych dziedzin

Lp	Dziedzina	Ocena przygotowania										Stopień ważności						
		b.dobre		dobre		dostateczny		ledwie dost.		niedostat.		Duży		średni		Mały		Nie ma zdania
		Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Wiedomości teoretyczne z przedmiotów społeczno-politycznych	12	30,0	27	67,5	3	7,5	1	2,5	-	-	26	65,0	10	25,0	-	-	-
2	Umiejętności prowadzenia pracy partyjno-politycznej	2	5,0	24	60,0	14	35,0	2	5,0	1	2,5	27	67,5	6	15,0	3	7,5	-
3	Umiejętności prowadzenia pracy kulturalno-oświatowej	2	2,5	20	50,0	14	35,0	6	15,0	1	2,5	13	32,5	19	47,5	3	7,5	-
4	Umiejętności prowadzenia pracy wychow.	4	10,0	21	32,5	14	35,0	4	10,0	1	2,5	35	82,5	-	-	1	2,5	-
5	Znajomość zagadnień planowania i organizacji procesu szkolenia	-	-	16	40,0	19	47,5	4	10,0	1	2,5	13	32,5	19	47,5	3	7,5	-
6	Znajomość zagadnień z przedmiotów ogólnowojskowych	6	15,0	26	65,0	5	12,5	2	5,0	1	2,5	16	40,0	19	47,5	-	-	-
7	Umiejętność prowadzenia zajęć z przedmiotów ogólnowojskowych	4	10,0	25	62,5	9	22,5	1	2,5	2	5,0	16	40,0	20	50,0	-	-	-
8	Umiejętność wykonywania komend	11	27,5	20	50,0	7	17,5	1	2,5	2	5,0	19	47,5	16	40,0	1	2,5	-
9	Umiejętność zwięzłego i jasnego formułowania rozkazów	7	17,5	16	40,0	16	40,0	3	7,5	2	5,0	27	67,5	9	22,5	-	-	-
10	Umiejętność wymagania i kontrolowania	4	10,0	10	25,0	18	45,0	7	17,5	3	7,5	33	82,5	4	10,0	-	-	-
11	Umiejętność organizacji i prowadzenia zajęć z WF	5	12,5	26	65,0	8	20,0	2	5,0	-	-	9	22,5	25	62,5	1	2,5	-
12	Znajomość zagadnień i organizacji łączności	5	15,0	26	65,0	8	20,0	-	-	1	2,5	25	62,5	10	25,0	1	2,5	-
13	Umiejętność opracowywania dokumentów planu łączności	2	5,0	19	47,5	15	37,5	2	5,0	2	5,0	15	37,5	17	42,5	3	7,5	-
14	Umiejętność prowadzenia mapy roboczej	2	5,0	16	40,0	16	40,0	3	7,5	1	2,5	13	32,5	17	42,5	4	10,0	-
15	Znajomość podstaw teoretycznych i techniki łączności	6	15,0	26	65,0	4	10,0	5	12,5	-	-	23	57,5	11	27,5	1	2,5	1
16	Znajomość sprzętu łączności	8	20,0	20	50,0	10	25,0	3	7,5	-	-	25	87,5	1	2,5	-	-	-
17	Umiejętność organizacji i prowadzenia zajęć ze sprzętu łączności	4	10,0	26	65,0	11	27,5	2	5,0	-	-	33	82,5	3	7,5	-	-	-
18	Umiejętność organizacji i prowadzenia zajęć ze sprzętu łączności w terenie	1	2,5	20	50,0	13	32,5	6	15,0	-	-	30	75,0	6	15,0	1	2,5	-
19	Umiejętność organizacji i prowadzenia ćwiczeń terenowych	1	2,5	14	35,0	18	45,0	6	15,0	1	2,5	19	47,5	15	37,5	3	7,5	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	Znajomość zagadnień z miernictwa elektryczn i łączności	3	7,5	22	55,0	14	35,0	-	-	-	-	6	15,0	21	52,5	8	20,0	1
21	Znajomość zagadnień z zasilania sprzętu łączności	5	12,5	21	52,5	13	32,5	1	2,5	-	-	18	45,0	16	40,0	2	5,0	-
22	Znajomość problemów zaopatrzenia techn.i gospodarki materiałowej	-	-	14	35,0	19	47,5	8	20,0	1	2,5	10	25,0	17	42,5	8	20,0	-
23	Umiejętność pracy kluczem lub na dalekopisach /czy potrzebna jest klasa/	4	10,0	16	40,0	12	30,0	6	15,0	-	-	20	50,0	5	12,5	11	27,5	-
24	Ogólna ocena przygotowania metodycznego do prowadzenia zajęć	2	5,0	22	55,0	15	37,5	1	2,5	1	5,0	35	82,5	2	5,0	1	2,5	-
25	Zaangażowanie i umiejętności w zakresie rozbudowy bazy szkoleniowej	-	-	6	15,0	22	55,0	8	20,0	5	12,5	13	32,5	16	40,0	6	15,0	-
26	Umiejętności i zamykania samokształceniowe	1	2,5	19	47,5	14	35,0	5	12,5	2	5,0	25	62,5	11	27,5	-	-	-
27	Przygotowania dożycia w jednostce	2	5,0	22	55,0	13	32,5	2	5,0	2	5,0	29	72,5	8	20,0	-	-	-

4. Uwagi dotyczące ukierunkowania kształcenia w WSOWŁ.

Dla uzyskania opinii absolwentów Szkoły o tym, jakie działy kształcenia uważają za szczególnie ważne, decydujące o pierwszym starcie w jednostkach wojskowych, oraz jakie mają znaczenie długofalowe, decydujące o dalszym powodzeniu w pracy, postawiono w ankiecie następujące pytanie /str.3/.

"W jakim stopniu poszczególne działy szkolenia decydują o pierwszym starcie absolwenta szkoły, a jakie o dobrym powodzeniu w jego pracy?".

Wyniki odpowiedzi na to pytanie zamieszczono w tabelach nr 11 i 12.

Uzyskane opinie powinny posłużyć do ukierunkowania kształcenia w WSOWŁ przez silniejsze wyeksponowanie niektórych dziedzin oraz potraktowanie innych raczej zapoznawczo.

Analiza wyników odpowiedzi na powyższe pytanie wykazała, że absolwenci dokonali wyraźnego podziału wymienionych w tabeli 15 dziedzin kształcenia na bardziej i mniej decydujące o powodzeniu w pracy.

Spośród działów decydujących w pierwszym starcie na czoło wysuwa się zdecydowanie praktyczna znajomość obsługi sprzętu łączności /82,3% wypowiedzi: "decyduje w dużym stopniu"/.

W dalszej kolejności znalazły się działy, zajmując kolejne miejsca:

2. Wiadomości i umiejętności wyniesione z praktyk wojskowych

/74,1%/.

3. Przygotowanie metodyczne do prowadzenia zajęć /71,7%/.
4. Praktyczne umiejętności organizacji zajęć z przedmiotów ogólnowojskowych /60%/.
5. Teoretyczna znajomość przedmiotów ogólnowojskowych /57,6%/.
6. Wiedza społeczno-polityczna /53%/.
7. Przygotowanie w zakresie podstaw teoretycznych techniki łączności /49,4%/.
8. Umiejętności warsztatowe i remontowe w zakresie sprzętu łączności /47,1%/.

Do działów, które uzyskały średnią ocenę ważności, należą /według kolejności dalszych miejsc/:

9. Wiedza z taktyki łączności /41,2%/.
10. Umiejętność organizowania pracy partyjno-politycznej /40%/.
11. Umiejętność pracy kluczem lub pisania na dalekopisie /37,7%/.

Do działów, które zakwalifikowano do mających raczej mniejsze znaczenie należą /według miejsc/:

12. Umiejętność organizowania pracy kulturalno-oświatowej /30,6%/.
13. Umiejętność projektowania i wykonywania pomocy szkoleniowych /17,7%/.
14. Wiedza z taktyki ogólnej /15,3%/.
15. Przygotowanie z matematyki i fizyki /10,6%/.

W klasyfikacji poszczególnych działów według ważności dla powodzenia w dalszej pracy, zaszczytne posunięcia, aczkolwiek "Praktyczna znajomość obsługi sprzętu łączności" znalazła się ponownie na pierwszym miejscu z 68,3% wypowiedzi

"decyduje w dużym stopniu".

W dalszej kolejności znalazły się działy, zajmując kolejno miejsca:

2. Wiedza społeczno-polityczna /53%/.
3. Przygotowanie metodyczne do prowadzenia zajęć /51,8%/.
4. Przygotowanie w zakresie podstaw teoretycznych techniki łączności /49,4%/.
5. Praktyczne umiejętności organizowania zajęć z przedmiotów ogólnowojskowych /47,1%/.
6. Umiejętność organizowania pracy partyjno-politycznej /45,8%/.
7. Teoretyczna znajomość przedmiotów ogólnowojskowych /45,8%/.
8. Wiedza z taktyki łączności /44,7%/.

Do działów, które uzyskały raczej średnią ocenę ważności, należą /według kolejności dalszych miejsc/:

9. Umiejętności warsztatowe i remontowe w zakresie sprzętu łączności /43,5%/.
10. Wiadomości i umiejętności wyniesione z praktyk w jednostkach /41,2%/.
11. Umiejętność pracy kluczem lub pisanie na dalekopisie /36,5%/.

Do działów, które zakwalifikowano do mających raczej mniejsze znaczenie, należą /według miejsc/:

12. Umiejętność organizowania pracy kulturalno-oświatowej /35,3%/.
13. Wiedza z taktyki ogólnej /21,2%/.
14. Umiejętność projektowania i wykonywania pomocy szkoleniowych /20%/.
15. Przygotowanie z matematyki i fizyki /14%/.

Charakterystyczna w obu zestawieniach jest:

- wysoka ranga /oprócz znajomości sprzętu/ przygotowania metodycznego /3,3/ wiedzy społeczno-politycznej /6,2/ Zająć ogólnowojskowych /4,5/ oraz przygotowania teoretycznego w zakresie podstaw teoretycznych techniki łączności /7,4/
- średnia ranga wiedzy z taktyki łączności /9,8/, umiejętności warsztatowych i remontowych /8,9/ oraz umiejętności pracy kluczem lub na dalekopisie /11,11/;
- zdecydowanie niska ranga wiedzy z taktyki ogólnej /14,13/ oraz matematyki i fizyki /w obu wypadkach ostatnie 15 miejsce/.

Odnośnie matematyki zamieszczono uwagi, że jest ona w szkole na ogół mało wykorzystywana w ramach innych przedmiotów i że w praktyce nie znajduje zastosowania chyba w celach samokształceniowych.

Tabela nr 11

Lp	D z i a ł	Decyduje w stopniu				Nie mam zda-				Nie wypowie-			
		Dużym		Średnim		Małym		nia		działo się		%	
		Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
1	2	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1	Wiedza społeczno-polityczna	45	53,0	26	30,6	9	10,6	5	5,8	-	-	-	-
2	Umiejętność organizowania pracy partyjno-politycznej	34	40,0	29	34,2	16	18,8	3	3,5	3	3,5		
3	Umiejętność organizowania pracy kulturalno-oświatowej	24	30,6	40	47,1	16	18,8	3	3,5	-	-		
4	Teoretyczna znajomość przedmiotów ogólnowojskowych	49	57,6	24	28,2	11	12,9	1	1,2	-	-		
5	Praktyczne umiejętności organizowania zajęć z przedmiotów ogólnowojskowych	51	60,0	25	29,4	6	7,1	3	3,5	-	-		
6	Wiedza z taktyki ogólnej	13	15,3	43	50,6	23	27,1	5	5,8	1	1,2		
7	Wiedza z taktyki łączności	35	41,2	34	40,0	8	9,4	5	5,8	3	3,5		
8	Przygotowanie w zakresie podstaw teoretycznych techniki łączności	42	49,4	32	37,7	6	7,1	5	5,8	-	-		
9	Praktyczna znajomość obsługi sprzętu łączności	70	82,3	11	12,9	3	3,5	1	1,2	-	-		
10	Przygotowanie z matematyki i fizyki	9	10,6	28	33,0	39	45,8	4	4,7	5	5,8		

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11	32	37,7	12	25,9	19	22,4	8	9,4	4	4,7
12	40	47,1	23	27,1	14	16,5	5	5,8	3	3,5
13	15	17,7	28	33,0	28	33,0	10	11,8	4	4,7
14	63	74,1	15	17,0	6	7,1	1	1,2	-	-
15	61	71,7	19	22,4	4	4,7	1	1,2	-	-

Tabela nr 12

Działy szkolenia decydujące o dalszym powodzeniu w pracy /według opinii absolwentów/

Lp	D z i a ł	Decyduje w stopniu		Nie mam zdania		Nie udzielili odpowiedzi					
		Dużym Ilość	średnim %	Małym Ilość	%	Ilość	%				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Wiedza społeczno-polityczna	45	53,0	22	25,9	6	7,1	1	1,2	11	12,9
2	Umiejętność organizowania pracy partyjno-politycznej	39	45,8	24	28,2	9	10,6	1	1,2	12	14,0
3	Umiejętność organizowania pracy kulturalno-oświatowej	30	35,3	27	31,8	14	16,5	2	2,3	12	14,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
4	Teoretyczna znajomość przedmiotów ogólnowojskowych	39	45,8	21	24,8	13	15,3	1	1,2	11	12,9
5	Praktyczne umiejętności organizowania zajęć z przedm.ogóln.	40	27,1	20	23,6	11	12,9	4	4,7	10	11,8
6	Wiedza z taktyki ogólnej	28	21,2	38	44,7	15	17,7	4	4,7	10	11,8
7	Wiedza z taktyki łączności	38	44,7	29	34,2	4	4,7	4	4,7	10	11,8
8	Przygotowanie w zakresie podstaw teoretycznych techn.łączn.	42	49,4	25	29,4	2	2,3	3	3,5	13	15,3
9	Praktyczna znajomość obsługi sprzętu łączności	58	68,3	8	9,4	5	5,8	2	2,3	12	14,0
10	Przygotowanie z matematyki i fizyki	12	14,0	19	22,4	40	47,1	3	3,5	11	12,9
11	Umiejętność pracy kluczem lub na dalekopisie /klasa/	31	36,5	14	16,5	20	23,6	9	10,6	11	12,9
12	Umiejętności warsztatowe i remontowe w zakresie sprzętu łączności	37	43,5	21	24,8	15	17,7	3	3,5	9	10,6
13	Umiejętności projektowania i wykonywania pomocy szkoleniowych	17	20,0	28	33,0	23	27,1	9	10,6	8	9,4
14	Wiedomości i umiejętności wyniesione z praktyk w jednostkach	35	41,2	25	29,4	7	8,2	5	5,8	13	15,3
15	Przygotowanie metodyczne do prowadzenia zajęć	44	51,8	21	24,8	4	4,7	3	3,5	13	15,3

5. Uwagi dotyczące programu nauczania w WSOWL.

W celu uzyskania konkretnych uwag i propozycji odnośnie programu nauczania umieszczono w ankiecie dwa pytania.

Pierwsze z nich brzmiało: "Czy z punktu widzenia przygotowania do pracy w jednostce zakres przedmiotów w WSOWL był odpowiedni?" Drugie dotyczyło postulatów w programie.

a/ Ocena zakresu /treści/ poszczególnych przedmiotów.

Na pytanie dotyczące tego zagadnienia nie odpowiedziało 5 respondentów, z tego 4 podało uzasadnienie "program jest dobry". Podsumowanie odpowiedzi pozostałych pozwala na dokonanie krytycznej oceny programu w zakresie podstawowych przedmiotów nauczania.

Z analizy odpowiedzi wynika, że według opinii absolwentów przedmioty nauczania można podzielić na 3 grupy.

Do pierwszej grupy należą przedmioty, których zakres treści oceniono jako zdecydowanie wystarczający i nie zgłoszono do nich większych zastrzeżeń.

Do przedmiotów tych należą:

1. Wychowanie fizyczne /90,6% odpowiedzi "Zakres treści wystarczający"/,
2. Przedmioty społeczno-polityczne /77,6%/,
3. Taktyka łączności /74,1%/,
4. Taktyka ogólna /70,5%/,
5. Podstawy telekomunikacji /69,4%/,
6. Przedmioty ogólnowojskowe /68,3%/,
7. Podstawy elektrotechniki /67,1%/,

7. Podstawy elektrotechniki /67,1%/,

8. Fizyka /65,9%/,

9. Matematyka /65,9%/,

W stosunku do niektórych spośród wyżej wymienionych przedmiotów zaznaczyły się jednak dość znaczne różnice zdań uwarunkowane indywidualnymi uzdolnieniami lub zainteresowaniami. Mianowicie w stosunku do podstaw elektrotechniki i podstaw telekomunikacji było po 23,6% głosów, że program jest niewystarczający, natomiast w stosunku do przedmiotów ogólnowojskowych również 23,6% głosów, że program jest nie tylko wystarczający, lecz za obszerny.

Uzasadnienie wypowiedzi odnośnie powyższych przedmiotów były nieliczne, dlatego przytacza się wszystkie, a mianowicie: dotyczące przedmiotów ogólnowojskowych "zajęć tych jest w jednostce znikoma ilość", "wystarczyłoby w szkole uczyć ich tylko przez 2 lata", dot. taktyki łączności "dużo wiadomości nieaktualnych" /wypowiedź absolwenta profilu przeciwdziałania/, dot. podstaw telekomunikacji "program abstrakcyjny, przerabia się fikcję".

Do drugiej grupy można zaliczyć przedmioty, co do których zdania są podzielone. Większość respondentów uznaje zakres treści tych przedmiotów za wystarczający, jednak dość liczna grupa za niewystarczający. Do przedmiotów tych należą:

1. Urządzenia zasilające /64,7% "wystarczający", 27,1% "niewystarczający"/,
2. Miernictwo elektryczne i łączności /60,0% i 27,1%/,

3. Materiałoznawstwo elektryczne i łączności /58,8% i 25,9%/,
4. Służba ruchu radio i tt /55,3% i 8,2%/,
5. Gospodarka materiałowa i BHP /53% i 37,7%/,
6. Znajomość sprzętu /53% i 30,6%/.

Na pytania dodatkowe dotyczące służby ruchu, brzmiące "Czy potrzebna jest klasa" odpowiedziało tylko 14 respondentów /potrzebna - 11, raczej tak - 1, niepotrzebna - 1, nie mam zdania - 1/.

W uwagach aż ^{aż} 6 wypowiedzi stwierdza się, że w programie jest za mało praktycznej pracy na sprzęcie. Godny podkreślenia jest duży procent głosów określający program z gospodarki materiałowej i ze sprzętu łączności za niewystarczający.

Do trzeciej grupy należą przedmioty, które otrzymały wyraźnie krytyczną ocenę.

Należą do nich:

1. Zajęcia warsztatowe /program wystarczający - tylko 28,2%, niewystarczający 60%/,
2. Naukowa organizacja pracy /program wystarczający 38,8%, niewystarczający 27,1% i nie dostosowany do potrzeb 21,2%/.
3. Cybernetyka wojskowa /program wystarczający 53%, niewystarczający 16,5%, nie dostosowany do potrzeb 15,3%, nie potrzebny - 15,3%/.

Na szczególne podkreślenie zasługuje postulat wyraźnej większości poszerzenia programu z zajęć warsztatowych. Do sprawy tej absolwenci powracają zresztą w wypowiedziach na dalsze pytania ankiety.

Ocena zakresu poszczególnych przedmiotów / według opinii absolwentów /

Lp	Przedmioty	Zakres treści		wystarczający		niewystarczający		Za duży		Niedostosowany do potrzeb		Przedmiot niepotrzebny
		ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	Przedmioty społ.-polit.	66	77,6	3	3,5	6	7,1	4	4,7	-	-	-
2	Przedmioty ogólnowojskowe	58	68,3	1	1,2	20	23,6	-	-	-	-	-
3	Taktyka ogólna	60	70,5	8	9,4	6	7,1	6	7,1	-	-	-
4	Taktyka łączności	63	74,1	9	10,6	1	1,2	6	7,1	-	-	-
5	Matematyka	56	65,9	11	12,6	5	5,8	6	7,1	3	3,5	-
6	Fizyka	56	65,9	12	14,0	5	5,8	6	7,1	3	3,5	-
7	Podstawy elektrotechniki	57	67,1	20	23,6	1	1,2	3	3,5	-	-	-
8	Podstawy telekomunikacji	59	69,4	20	23,6	-	-	2	2,3	-	-	-
9	Miernictwo elektr i łączn.	51	60,0	23	27,1	2	2,3	4	4,7	1	1,2	-
10	Urządzenia zasilające	55	64,7	23	27,1	-	-	1	1,2	-	-	-
11	Znajomość sprzętu	45	53,0	26	30,6	-	-	7	8,2	-	-	-
12	Materiałoznawstwo elektr. i łączności	50	58,8	22	25,9	2	2,3	3	3,5	1	1,2	-

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	Zajęcia warsztatowe	24	28,2	51	60,0	-	-	-	2	2,3	-	-
14	Służba ruchu radio i TT /klasa/	47	55,3	7	8,2	4	4,7	3	3	3,5	3	3,5
15	Gospodarka materiałowa i BHP	45	53,0	32	27,7	-	-	-	4	4,7	-	-
16	Cybernetyka wojskowa	45	53,0	14	16,5	1	1,2	13	13	15,3	13	15,3
17	Naukowa organizacja pracy	13	38,8	23	27,1	1	1,2	18	18	21,2	4	4,7
18	Wychowanie fizyczne	77	90,0	4	4,7	-	-	-	-	-	-	-

Odnośnie naukowej organizacji pracy zgłoszono następujące uwagi: "Treść przedmiotu oderwania od potrzeb jednostek", "Praktyka jest zupełnie inna".

Odnośnie Cybernetyki wojskowej spotykane uwagi, że przedmiot ten jest raczej przydatny w dotychczasowym ujęciu tylko dla podniesienia wiedzy ogólnej. Trzeba tu zaznaczyć, że wykorzystując uwagi i opinie z poprzednich badań, w nowym programie treść tego przedmiotu ulega już całkowitej zmianie.

b/ Postulaty zmian w programie

Dla uzyskania bliższych danych odnośnie przydatności poszczególnych przedmiotów, zadano absolwentom szkoły pytanie, na które mogli się częściowo swobodnie wypowiedzieć, a którego treść brzmiała".

"Jakie zagadnienia potrzebne w pracy nie są ujęte w programie szkolenia, a jakie objęte programem szkolenia są przydatne w praktyce".

Pytanie to miało również za zadanie uzupełnienie i weryfikację odpowiedzi na poprzednie pytania.

Wypowiedzi dotyczące tego pytania potwierdziły i poszerzyły wyniki odpowiedzi na poprzednie pytania.

Uzyskane wypowiedzi przegrupowano tematycznie na 10 grup problemowych /tabela nr 14/. Najwięcej uwag zgłoszono pod adresem nauczania gospodarki materiałowej sprzętem łączności. Zwrócono szczególną uwagę na powierzchowne potraktowanie praktycznej strony tego przedmiotu, a zwłaszcza na potrzebę uwypuklenia takich zagadnień, jak: prowadzenie dokumentacji eksploatacyjnej, przyjmowania sprzętu,

przyjmowania obowiązków itp.

Odnośnie nauczania znajomości sprzętu łączności /w szerokim zrozumieniu tego pojęcia/ zgłoszono sporo postulatów /poz.2,3,6 i 9 tabeli nr 14/. Łącznie zabrało głos w tej sprawie 32, to jest 37,7% ogólnej liczby respondentów.

Podkreślono przede wszystkim, że nauczanie praktycznej znajomości sprzętu należy łączyć z nauką usuwania uszkodzeń, a nawet remontu sprzętu do czego w szkole nie przywiązuje się należytej wagi /Odnosi się wrażenie, że w szkole istnieje w tej sprawie całkowity brak rozeznania potrzeb. "Dowódca plutonu musi w procesie eksploatacji sam usunąć uszkodzenia/. Postulowano również poszerzenie zakresu nauczania praktycznej obsługi sprzętu, zwłaszcza w systemach kompleksowych. Absolwenci odczuwają również braki w zakresie znajomości zagadnień technicznej obsługi sprzętu, tj. organizacji eksploatacji sprzętu, remontów itp.

Odnośnie przedmiotu Urządzenia zasilające /poz.4/ podkreśla się znaczenie tego działu i postuluje się aby obejmował on wszystkie typy agregatów i stację ładowania akumulatorów.

Odnośnie szkolenia samochodowego podkreśla się, że dowódca plutonu ma sporo do czynienia z transportem samochodowym i prawie nie zna gospodarki samochodowej i MPS, prowadzenia dokumentacji, zagadnień eksploatacyjnych, rozliczeń itp.

Odnośnie zagadnień biurowości postuluje się zapoznawanie nie tylko z zasadami postępowania z dokumentacją i pismami tajnymi w wojsku, ale również z tym, jak i jaką należy

prowadzić dokumentację w pododdziałach łączności /"Zapoznać w ogóle z papierkową robotą w jednostce" / i na węzłach łączności.

W przedmiocie miernictwo specjalne należałoby mniej mówić o działaniu przyrządów a więcej uwagą poświęcić pomiarom eksploatacyjnym. Część absolwentów profilu przeciwdziałania i rozpoznania radiowego stwierdza, że odczuwa wyraźny brak pewnych wiadomości /poz.11/ jak np. sposoby rozpoznania radiotechnicznego, kody telegraficzne, rodzaje emisji radiowych itp.

Poza zestawieniem umieszczonym w tabeli nr 14 w ankietach znalazły się pojedyncze wypowiedzi jak np:

- w przedmiotach społeczno-politycznych więcej dyskusji i więcej zajęć metodycznych;

- uwzględnić w programach stary sprzęt łączności, który jest jeszcze w jednostkach;

- przedmiot materiałoznawstwo elektryczne ująć bardziej praktycznie;

- zapoznawać z gospodarowaniem mieniem pododdziału;

- zapoznawać z pedagogiką /bardzo przydatne w pracy wychowawczej/ i z wojskowym prawem karnym;

- organizacja łączności nie pokrywa się częściowo z potrzebami praktyki, zapoznawać z rzeczywistą organizacją i wyposażeniem jednostek.

Tabela nr 14

Zestawienie ilościowe uwag do programu szkolenia
podchorążych /wg opinii absolwentów/

Lp	Zagadnienie /przedmiot/	Ilość głosów		
		Braki w programie	Ujęto za wąsko	Mało przydatne
1	Gospodarka materiałowa sprzętem łączności		17	
2	Nauka obsługi i naprawy sprzętu łączności		14	
3	Zajęcia warsztatowe i remontowe		11	
4	Urządzenia zasilające	1	6	
5	Znajomość sprzętu samochodowego i gospodarki MPS	3	3	
6	Organizacja technicznej obsługi sprzętu i napraw	2	2	
7	Miernictwo specjalne /łączności/		3	
8	Zagadnienia biurowości na węzłach łączności i w jednostkach		3	
9	Praca na sprzęcie w systemie kompleksowym	1	2	
10	Cybernetyka wojskowa			3
11	Rozpoznanie i przeciwdziałanie radiowe	2	4	
12	Planowanie szkolenia na szczeblu kompanii	2		

6. Uwagi dotyczące prac dyplomowych

Dla uzyskania opinii absolwentów o pracach dyplomowych i właściwego ukierunkowania w przyszłości ich tematyki,

zadano w ankiecie /str.5/ jak absolwenci oceniają przydatność prac dyplomowych z punktu widzenia pracy w jednostce i dalszego rozwoju oficera i w jakiej problematyki powinna dotyczyć tematyka prac dyplomowych. Poza tym na temat prac dyplomowych mogli się respondenci swobodnie wypowiedzieć.

Wbrew przewidywaniom, absolwenci nie oceniają zbyt wysoko przydatności prac dyplomowych dla przygotowania oficera do pracy w jednostce /tabela nr 15/. Uzasadnienie tego stanowiska można znaleźć w wypowiedziach.

Przede wszystkim dla pierwszych dwóch wypustów nie wydzielono specjalnego czasu na wykonanie prac dyplomowych, dlatego zostały one w pewnym stopniu potraktowane marginesowo i nie osiągnęły odpowiedniego poziomu /"Więcej czasu na pracę dyplomową, aby była ona na poziomie a nie odfajkowaniem roboty", "Nadać pracom dyplomowym najwyższą rangę"/.

Spora liczba absolwentów postuluje /8 głosów/, aby tematy prac były przydzielane z dostosowaniami do charakteru przyszłej pracy, rodzaju stanowiska i jednostki wojskowej. Postulat ten jest jednak trudno zrealizować, gdyż przydziały pracy odbywają się dopiero pod koniec 4-go roku, a tematykę prac rozdziela się na początku 4-go roku. Niektórzy uważają jednak, że jeśli temat pracy nie wiąże się z charakterem przyszłej pracy, to praca dyplomowa nie ma żadnego wpływu na przebieg służby w jednostce.

Tabela nr 15

Ocena stopnia przydatności prac dyplomowych przez absolwentów szkoły

Lp	Stopień przydatności pracy	Ilość wypowiedzi	%
1	Duży	23	27,1
2	Średni	25	29,4
3	Mały	32	37,7
4	Bez odpowiedzi	5	5,8

Nie brakło jednak entuzjastów prac dyplomowych, którzy swoje stanowisko uzasadniają np: następująco: "Praca dyplomowa to pierwsza poważniejsza samodzielna praca, która ma wpływ na dalszy rozwój oficera", "Daje okazję do wyzwolenia inicjatywy i zdolności".

Odnośnie postulowanej przez absolwentów problematyki prac dyplomowych /tabela nr 16/ głosy są również podzielone, niemniej zaznaczyła się tutaj wyraźna przewaga głosów za tematyką dotyczącą eksploatacji sprzętu /63,6%/ i opracowania instrukcji technicznej /45,8%/. I tutaj potwierdza się generalny postulat podniesienia rangi szkolenia w zakresie sprzętu i techniki łączności.

/Sumaryczna liczba procentów wypowiedzi przewyższa 100, gdyż niektórzy respondenci wskazywali na więcej niż jedną dziedzinę problematyki/.

Jako uzasadnienie tego stanowiska przytaczam kilka wypowiedzi:

- "Praca dyplomowa służy pogłębieniu wiedzy często tylko w wąskim zakresie";

- wskazanym jest, aby była ona ze sprzętu łączności";

- "Temat techniczny daje znakomitą okazję do powtórzenia i poszerzenia przedmiotów technicznych, jak matematyka, podstawy telekomunikacji, znajomość sprzętu";

- "Podchorąży nie jest w stanie wnieść nic nowego w zakresie organizacji łączności, metodyki szkolenia i zagadnień taktycznych, dlatego zadawanie tego rodzaju tematów mija się z celem".

Postulat uwzględnienia organizacji łączności w tematyce prac dyplomowych /29,4% głosów/ nie znalazł jakoś uzasadnienia w wypowiedziach.

Postulat opracowania pomocy szkoleniowej /23,6% głosów/ znalazł w ankietach kilka uzasadnień, w których podkreśla się, że praca taka przyczyni się do późniejszego wprowadzenia innowacji w jednostce i może służyć dodatkowo pogłębieniu znajomości techniki i sprzętu łączności.

Również zwolennicy uwzględnienia w pracach dyplomowych metodyki szkolenia /20%/ przytaczają na to szereg uzasadnień, jak np:

- "Metodyka decyduje o pracy dowódcy plutonu";

- "W jednostkach odczuwa się brak materiałów metodycznych i pomocy szkoleniowych";

- "Praca dyplomowa z tej dziedziny pomaga rozwiązywać czekające oficera trudności".

Postulowana przez absolwentów tematyka prac
dyplomowych

Lp	Tematyka pracy	Ilość głosów	%
1	Eksploatacja sprzętu	54	63,6
2	Konstrukcja techniczna	39	45,8
3	Organizacja łączności	25	29,4
4	Opracowanie pomocy szkole- niowych	20	23,6
5	Metodyka szkolenia	17	20,0
6	Zagadnienia taktyczne	4	4,7

7. Uwagi dotyczące profilizacji szkolenia

W celu uzyskania informacji o poglądach absolwentów szkoły i ich przełożonych na układ profili specjalizacyjnych w szkole i ich postulatów w tym zakresie, postawiono w tej sprawie jednobrzmiące pytania w ankietach dla absolwentów i dowódców. Wyniki uzyskanych odpowiedzi są przedstawione w tabelach nr 17 i 18.

Odnośnie zakresu nauczania w profilach opinia absolwentów i ich przełożonych są zbliżone do siebie /tabela nr 17/, z tym, że u dowódców zaznacza się jednak wyraźne tendencje do szkolenia w szerszych profilach.

Za szkoleniem w jednym szerokim ogólnolącznościowym profilu opowiedziała się nieznaczna część respondentów /10,6% absolwentów i 27,5% dowódców/.

W uzasadnieniach za takim profilem podaje się, że zapewniłby on uniwersalność i zamienność oficerów oraz zapewnił zapoznanie z szerokim wachlarzem sprzętu i możliwościami jego współpracy w złożonym systemie łączności.

W argumentacji przeciw takiemu profilowi stwierdza się, że praktycznie profil taki jest niemożliwy do zrealizowania, gdyż nie dawałaby gruntownej wiedzy, lecz tylko powierzchowne, encyklopedyczne wiadomości.

Za szkoleniem w kilku profilach o szerokim wachlarzu sprzętu opowiedziała się większość respondentów /50,6% absolwentów i 67,5% dowódców/, argumentując to stanowisko dużą ilością różnorodnego sprzętu w poszczególnych aparatuwniach i potrzebą umiejętności wykorzystania tego sprzętu w złożonych systemach łączności w każdej sytuacji.

Za szkoleniem w licznych wąskich specjalnościach odpowiedziało się 54,1% absolwentów i 37,5% dowódców.

Okazuje się, że wąska specjalizacja znalazła dość liczną grupę zwolenników, zwłaszcza wśród absolwentów szkoły. Jest to zrozumiałe, gdyż absolwenci chcieliby być jak najlepiej przygotowani do konkretnego stanowiska obejmowanego bezpośrednio po ukończeniu szkoły, czego spodziewają się przy wąskiej specjalizacji /"Lepiej mniej a dobrze", "Pod warunkiem, że kierować będzie się do pracy zgodnie z uzyskaną specjalnością"/.

Natomiast dowódcy mają szersze spojrzenie na potrzeby jednostek łączności i widzą perspektywy rozwojowe oficera, dlatego też uważają, że szerszy profil zapewnia bardziej wszechstronne przygotowanie absolwenta szkoły zgodnie z wymogami

struktury organizacyjnej - jednostek i systemów łączności.

Tabela Nr 17

Postulowany zakres szkolenia w profilach

Lp	Ukierunkowanie profilu	Absolwenci		Dowódcy	
		Ilość	%	Ilość	%
1	Szeroki profil /ogólnokształcący/	9	10,6	7	27,5
2	Kilka profili z szerokim wachlarzem sprzętu /np. sprzęt radio, radiotelef. teletechniczny i radioliniowy/	43	50,6	27	67,5
3	Duża liczba profili o wąskiej specjalizacji	46	54,1	15	37,5

Sumaryczna liczba procentów przewyższa 100, gdyż niektórzy respondenci głosowali jednocześnie za dwoma profilami, uważają chyba je za dobre.

8. Ocena adaptacji do warunków pracy w jednostkach

Dla uzyskania danych w tej dziedzinie, zamieszczono w ankiecie dla absolwentów szereg odnośnych pytań, chodziło o opinie absolwentów na temat przygotowania ich przez szkołę do warunków służby w jednostkach wojskowych oraz o przebieg samych procesów adaptacyjnych w jednostkach.

Na pytanie "Jaki okres jest potrzebny na adaptację w jednostce" uzyskano bardzo zróżnicowanie odpowiedzi /tabela Nr. 19/.

Ogólnie trzeba stwierdzić, że zdaniem absolwentów czas na to potrzebny jest dość długi, gdyż największy procent wymienia około 1 roku, chociaż pojedyncze osoby uważają, że nie potrzeba na to wogóle czasu.

Tabela nr 19

Czas potrzebny na adaptację wg opinii absolwentów

Okres adaptacji	Nie potrzeb.	1 m-c	2 m-ce	3 m-ce	4 m-ce	6 m-cy	około 1 roku	2-3 lata	zależy od osob.	nie podano
Liczba głosów	2	5	5	10	5	20	25	1	1	11
%	2,3	5,8	5,8	11,8	5,8	23,6	29,4	1,2	1,2	12,9

Na pytanie "Czy udzielono Wam pewnego czasu na przygotowanie się do objęcia stanowiska /tak, nie/, a jeśli tak, to ile", niestety, dość duża liczba absolwentów stwierdza, że nie udzielono takiego czasu /43,5%/.

Czas udzielony pozostałym był różny i wynosił średnio około 1 miesiąca /tabela nr 20/.

Tabela nr 20

Czas udzielony na przygotowanie się do objęcia stanowiska

	tak	nie	3 dni	1 tydz.	10 dni	2 tyg.	1 m-c	2 m-ce	3 m-ce	6 m-cy
Liczba głosów	42	37	2	5	1	8	11	1	3	2
%	49,4	43,5	2,3	5,8	1,2	9,4	12,9	1,2	3,5	2,3

b/ Pomoc udzielona absolwentom w okresie adaptacji.

W większości jednostek panuje dobry zwyczaj, że w początkowym okresie otacza się nowoprzybyłych młodych oficerów

opieką i udziela się im pomocy. Niestety nie we wszystkim, jak to wynika z ankiety, bowiem na pytanie "Czy w okresie adaptacji udzielono Wam pomocy /tak, nie/, a jeśli tak to jakiej?" uzyskano następujące odpowiedzi.

Z zestawienia wypowiedzi wynika, że pomoc ta była różna, najczęściej w formie przydzielenia opiekuna. Niestety często ograniczyła się ona jednak tylko do udzielenia wskazówek lub wskazania głównych kierunków pracy.

W stosunkowo nielicznych wypadkach zorganizowano kurs /4,7%/ wypowiedzi. Aż 10,6% respondentów nie było w stanie sprecyzować swego zdania na ten temat i nie udzieliło odpowiedzi.

9. Ocena ogólna przygotowania absolwentów szkoły.

Na zakończenie obu ankiet zadano respondentom pytania, które miały scharakteryzować w sposób ogólny przygotowanie absolwentów szkoły do służby w jednostkach wojskowych. Poza tym dano możliwość swobodnego wypowiedzenia swoich uwag i postulatów pod adresem szkoły.

a/ Opinie absolwentów szkoły

Na pytanie "Czy szkoła przygotowała Was w pełni do objęcia stanowiska bez potrzeby okresu adaptacji" i "Czy szkoła oficerska jest w stanie przygotować absolwentów do bezpośredniego objęcia stanowiska /np. dowódcy plutonu/ i należytego wykonywania obowiązków - i jeśli tego nie wykonuje, to co należałoby zmienić, uzyskano następujące wyniki.

Tabela nr 23

Ocena przygotowania do objęcia stanowiska
/wg opinii absolwentów/

P y t a n i e	Czy szkoła przygotowała w pełni		Czy jest w stanie przygotować w pełni	
	Ilość	%	Ilość	%
Tak lub raczej tak	34	40,0	51	60,0
Nie lub raczej nie	43	50,6	26	30,6
Bez odpowiedzi	8	9,4	8	9,4

Zakładając, że na ogół żadna szkoła nie przygotowuje swych absolwentów w pełni bezpośrednio do objęcia stanowisk, trzeba stwierdzić, że absolwenci naszej szkoły oceniają swoje przygotowanie pozytywnie, gdyż 40% oceniało się w pełni przygotowanymi.

Jeszcze bardziej optymistycznie oceniają absolwenci możliwości szkoły w tym zakresie, gdyż 60% uważa, że szkoła jest w stanie przygotować w pełni swych absolwentów.

Liczby te nie mogą nas jednak zadawałać, gdyż założeniem szkół oficerskich jest właśnie jak najlepsze przygotowanie swych wychowanków do bezpośredniego podjęcia służby.

Aby temu zadaniu sprostać, absolwenci szkoły postulują przede wszystkim:

- podniesienie praktycznego przygotowania podchorążych /7 głosów/;

- położenie większego nacisku na kształtowanie samodzielności w procesie szkolenia /"Umożliwić szerszy udział w praktycznym dowodzeniu - 5 głosów"/;

- podniesienie poziomu wyszkolenia specjalistycznego /3 głosy, wszystkie w profilu przeciwdziałania radiowego/;

- podniesienie realizmu szkolenia przez zbliżenie jego warunków do rzeczywistości jednostek /2 głosy/.

Trzeba stwierdzić, że postulaty te są w zasadzie potwierdzeniem poprzednich wypowiedzi i można je traktować jako weryfikację poglądów absolwentów na braki w procesie kształcenia podchorążych.

Sporo respondentów wyraża opinie /30,6%/, że szkoła nie jest w stanie w istniejących warunkach przygotować absolwentów w pełni do służby, a kilku stwierdza, że nie jest to w ogóle możliwe.

b/ Opinie dowódców

Dla uzyskania opinii o tym, czy jest obserwowany w jednostkach wojskowych postęp w przygotowaniu absolwentów szkoły, zadano w ankiecie dla dowódców następujące pytania: "Czy uważacie, że absolwenci z lat 1971 i 1972 są lepiej czy gorzej przygotowani od swych poprzedników? Uzasadnij swoją odpowiedź.

Wyniki odpowiedzi na to pytanie miały dać ocenę absolwentów WSOwL o czteroletnim okresie nauczania w stosunku do poprzednich wypustów OSŁ o trzyletnim cyklu kształcenia.

Około połowy respondentów stwierdza /tabela nr 24/, że absolwenci WSOWŁ są lepiej przygotowani od swych poprzedników, chociaż kilku jest przeciwnego zdania /7,5% w stosunku do absolwentów z 1971 r. i 10% z 1972 r./.

Tabela nr 24

Ogólna ocena absolwentów przez ich przełożonych

	Odnosnie absolwentów w roku			
	1971		1972	
	Ilość	%	Ilość	%
Są lepiej przygotowani od swych poprzedników	23	57,5	20	50,0
Są gorzej przygotowani od swych poprzedników	3	7,5	4	10,0

W uzasadnieniach i postulatach przygotowania absolwentów WSOWŁ do pracy oraz ich postawy zawodowej i moralno-społecznej respondenci zwrócili głównie uwagę na braki:

1. Tylko 3 wypowiedzi dotyczyły dobrego przygotowania absolwentów.

Miały one następujące sformułowania:

- absolwenci WSOWŁ są bardzo dobrze przygotowani,
- absolwenci WSOWŁ odznaczają się lepszą znajomością procesów adaptacyjnych do służby wojskowej,
- absolwenci WSOWŁ są lepiej przygotowani pod względem teoretycznym z przedmiotów technicznych.

2. Wypowiedzi zwracające uwagę na braki w przygotowaniu można podzielić na 3 grupy:

a/ Braki w zakresie ogólnego przygotowania i postawy absolwentów /26 wypowiedzi/. Zastrzeżenia dotyczą

postawy zawodowej i żołnierskiej oraz braku zamiłowań samokształceniowych. Oto wypowiedzi:

- poprzedni absolwenci lepiej wykonywali swoje obowiązki w pracy na zajmowanych stanowiskach /1/,
- absolwenci stają się wykładowcami, a nie dowódcami plutonów. Należy wpajać zamiłowanie do pracy z ludźmi /3/.
- wykazują małą odpowiedzialność za tryb życia wojskowego /1/,
- brak postawy żołnierskiej i żołnierskiego zachowania się /1/, małe zaangażowanie osobiste /2/, po 15-iej absolutny brak zainteresowania życiem w jednostce /1/, uważają, że obowiązuje ich tylko 8 godzinny dzień pracy /1/, unikają munduru po służbie /1/,
- należy zwrócić więcej uwagi na pracę wychowawczą /2/, wpajać poczucie odpowiedzialności za ludzi i sprzęt /2/, nadać wyższą rangę dowódcy z cenzusem /1/, dawać stopień oficerski tylko wtedy gdy jest pewność przydatności absolwenta /1/,
- brak u absolwentów chęci pogłębienia wiedzy /1/, brak zainteresowania samokształceniem, sprzętem i szkoleniem ogólnowojskowym /1/,
- następuje stopniowy zanik sylwetki i postawy żołnierskiej, szczególnie u absolwentów z 1972 roku /1/, absolutnie słabo opanowali terminologię wojskową /1/, chodzi o większe zaangażowanie w szkolenie ogólnowojskowe /1/, więcej uwagi należy zwrócić na pracę metodyczną /3/,

- w większym stopniu wyrabiać samodzielność podchorążych /2/.

b/ Braki w zakresie przygotowania specjalistycznego.

Zastrzeżenia dotyczą głównie praktycznej znajomości sprzętu i jego eksploatacji w kompleksowych systemach łączności.

Tej problematyki dotyczy duża liczba wypowiedzi /21, tj.

52,5% respondentów/. Oto sformułowania:

- absolwenci znają sprzęt tylko ogólnikowo /1/, nie umieją pracować na sprzęcie /1/, posiadają słabą znajomość kompleksowego powiązania sprzętu /3/, należy zwrócić większą uwagę na osobistą pracę podchorążych na sprzęcie /7/, oraz na organizację łączności w powiązaniu z ćwiczeniami terenowymi /1/,
- absolwenci słabo znają sprzęt rodzajów wojsk, nie znają sprzętu łączności wojsk lotniczych /2/, nie są przygotowani do służby w Marynarce Wojennej, nie znają zwłaszcza morskiego sprzętu łączności /1/,
- należy zwrócić więcej uwagi na pracę wychowawczą /2/, wpajać poczucie odpowiedzialności za ludzi i sprzęt /2/, nadać wyższą rangę dowódcy z cenzusem /1/, dawać stopień oficerski tylko wtedy gdy jest pewność przydatności absolwenta /1/,
- brak u absolwentów chęci pogłębiania wiedzy /1/, brak zainteresowania samokształceniem, sprzętem i szkoleniem ogólnowojskowym /1/,
- następuje stopniowy zanik sylwetki i postawy żołnierskiej, szczególnie u absolwentów z 1972 r. /1/, absolutnie słabo opanowali terminologię wojskową /1/, chodzi o większe zaangażowanie w szkolenie ogólnowojskowe /1/,

więcej uwagi należy zwrócić na pracę metodyczną /3/,
- w większym stopniu wyrabiać samodzielność podchorążych /2/.
c/. Jedna wypowiedź postuluje wydłużenie praktyk dowódczych,
co zapewni lepsze przygotowanie absolwentów do pracy w je-
dnostkach.

10. Propozycje absolwentów dotyczące usprawnienia i podniesienia

poziomu nauczania w szkole.

Prawie wszyscy absolwenci zgłosili w tej dziedzinie swoje
uwagi i propozycje, niektórzy po kilka. Wypowiedzi można podzie-
lić na kilka grup.

a/. Odnośnie ukierunkowania programu szkolenia i systemu kształ-
cenia postuluje się podnieść rangę nauczania i ukierunkowa-
nia szkolenia w większym stopniu na technikę.

Oto wypowiedzi:

- nadać szkole charakter techniczny /3/, najważniejszy pro-
blem, to podnieść poziom znajomości sprzętu /1/,
- uwypuklić naukę /2/,
- zmienić sposób szkolenia, podstawą sukcesów jest konkre-
tna wiedza ze znajomości sprzętu i pracy na sprzęcie /2/,

- mieć na uwadze, że dowódca nie tylko szkoli lecz naprawia i uzupełnia sprzęt /1/,
- b/ Odnośnie metodyki szkolenia postuluje się położenie głównego nacisku na upracticznienie zajęć:
- ukierunkować szkolenie na praktykę /w szerokim pojęciu/ /10/,
 - więcej pracy praktycznej na sprzęcie łączności /7/, z uwzględnieniem systemów łączności /1/,
 - więcej praktyki w prowadzeniu dokumentacji eksploatacyjnej /1/,
 - wprowadzić samodzielne prace ze znajomości sprzętu, jedną na rok /1/,
 - więcej zajęć w terenie /1/,
 - więcej zajęć warsztatowych na wysokim poziomie /dowódca plutonu jest zmuszony sam usuwać usterki /1/,
 - dążyć do indywidualizacji szkolenia /1/.
- c/ Odnośnie praktyk i powiązania szkolenia z jednostkami postuluje się wydłużenie praktyk i pełniejsze angażowanie podchorążych do wykonywania wszystkich czynności dowódczych:
- zwiększyć okresy praktyki w jednostkach /6/,
 - wprowadzić na 4-tym roku półroczną praktykę dowódcy plutonu /1/,
 - więcej wiedzy o stosunkach w jednostce /2/,
 - szkolić w ścisłym powiązaniu z jednostkami wojskowymi /1/,
 - na praktyce wykonywać wszystkie czynności związane ze stanowiskiem, a nie tylko prowadzić zajęcia /1/,
 - zapoznawać lepiej jak obejmować stanowiska w jednostce /1/,

- rozesłać całą kadrę dowódczą i dydaktyczną do jednostek na 2 lata na stanowiska dowódców plutonów /1/.

d/ Poza wyżej wymienionymi, wypowiedzi dotyczyły jeszcze innych zagadnień, a mianowicie:

- każda jednostka ma odrębny charakter i potrzebny jest czas na adaptację /5/,
- kształcenie należy opierać na najnowszym sprzęcie /3/,
- absolwentów przydzielać na stanowiska zgodnie ze specjalnościami /3/,
- zwiększyć ilość zajęć taktycznych /2/,
- położyć większy nacisk na specjalizację /1/,
- matematyka, fizyka i chemia są nieprzydatne w praktyce /są potrzebne tylko formalnie do tytułu inżyniera / /1/.

Mimo, iż ankieta nie dotyczyła oceny kadry dydaktycznej, a nawet bezpośrednio metod nauczania, to jednak znalazła się jedna uwaga odnośnie kadry dydaktycznej. Ze względu na znamienność tej wypowiedzi, którą zamieścił absolwent szkoły z 1971 roku, że stosunkowo wysokim wynikiem średnim za studia /4,40/, przytaczam ją w dosłownym brzmieniu".

"Kadra dydaktyczna powinna wkładać więcej serca w prowadzenie zajęć, a nie tylko małodusznie egzekwować. Kadra dydaktyczna poza małymi wyjątkami mało angażuje się w proces dydaktyczny".

Ponieważ wypowiedź tego rodzaju znalazła się w ankiecie poza zakresem jej tematyki, jej autor odczuwał widać potrzebę wypowiedzenia się w tej sprawie.

Dlatego wydaje się, że głos ten należy również wziąć pod uwagę obok innych wniosków wynikających z niniejszych badań.

11. Prognostyczność ocen badanych absolwentów WSOWŁ z lat 1971/72.

W przeprowadzonych badaniach dotyczących przygotowania absolwentów WSOWŁ do pracy w jednostkach wojskowych, obok innych metod badań, zastosowano badanie dokumentacji absolwentów. Badaniami objęto dokumenty dotyczące absolwentów w jednostkach wojskowych, w których pełnią służbę absolwenci Szkoły oraz dokumentację będącą w uczelni, a dotyczącą badanego problemu. W jednostkach wojskowych szczególną uwagę zwrócono na dokumenty dotyczące osiągniętych rezultatów i uzyskanych przez absolwentów ocen w:

- ćwiczeniach, manewrach, inspekcjach, w szkoleniu w garnizonie i różnych sprawdzianach;
- karty wyróżnień i kar;
- opinie służbowe;
- dzienniki lekcyjne;
- dokumenty dotyczące aktywności społecznej.

W szkole natomiast przeprowadzono badania dokumentów dotyczących uzyskanych ocen w egzaminie końcowym, w celu porównania ocen uzyskanych przez badanych absolwentów z ich ocenami uzyskanymi w jednostkach wojskowych.

Badaniami objęto 85 absolwentów, z tej liczby 50 absolwentów z 1971 r. i 35 absolwentów z 1972 r.

Prognostyczność ocen absolwentów w 1971 roku przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela nr 1

Ocena uzyskana w szkole	Ilość absolwentów	Ocena uzyskana w jednostce wojskowej	Ilość absolwentów
Ocena bardzo dobra	1	Ocena bardzo dobra	1
Ocena dobra	22	Ocena dobra	25
Ocena dostateczna	27	Ocena dostateczna	24
Razem ocen	50	Razem ocen	50

Z wyżej przedstawionej tabeli wynika, że ogólna ocena prognostyczności absolwentów szkoły jest dobra, bowiem oceny uzyskane w szkole są zgodne lub zbliżone do ocen jakie otrzymują respondenci w jednostkach wojskowych. Przytoczone dane świadczą o dobrej znajomości nauczanych podchorążych w szkole oraz wysokiej wymagalności kadry naukowo-dydaktycznej. Absolwenci szkoły sprawdzają się w praktyce i osiągają lepsze wyniki w jednostkach wojskowych w stosunku do ocen uzyskanych w szkole. Z tabeli wynika także, że trzech absolwentów przesunęło się z oceny dostatecznej do oceny dobrej. Absolwent, który otrzymał ocenę bardzo dobrą /prymus/ utrzymuje ją w całej rozciągłości i przewidywany jest przez dowództwo jednostki na wyższe stanowisko służbowe.

Nieco inaczej przedstawia się zagadnienie prognostyczności ocen absolwentów Szkoły z 1972 r. Dane dotyczące tego zagadnienia przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela nr 2

Ocena uzyskana w szkole	Ilość absolwentów	Ocena uzyskana w jednostce wojskowej	Ilość absolwentów
Ocena bardzo dobra	-	Ocena bardzo dobra	-
Ocena dobra	17	Ocena dobra	14
Ocena dostateczna	18	Ocena dostateczna	20
Ocena niedostateczna	-	Ocena niedostateczna	1
R a z e m :	35	R a z e m :	35

Z tabeli wynika, że z grupy absolwentów z uzyskaną w szkole oceną dobrą przesunęło się do grupy dostatecznej *12 osób* natomiast jeden z grupy dostatecznej w szkole do niedostatecznej w jednostce wojskowej. Absolwent ten nie rokuje żadnych nadziei aby stać się dobrym oficerem. Oprócz tego był on kilkakrotnie karany za zaniedbywanie obowiązków służbowych. Nadmienić należy, że wyżej wymieniony absolwent ukończył szkołę z ostatnią lokatą. Nie mniej ogólna ocena prognostyczności ocen jest w dużym stopniu prawidłowa. Ogólna prognostyczność ocen badanych absolwentów z lat 1971 i 1972 przedstawiono w tabeli nr 3.

Tabela nr 3

Ocena uzyskana w szkole	Ilość absolw.	Ocena uzyskana w jedn.wojsk.	Ilość absolwentów
1	2	3	4
Ocena bardzo dobra	1	Ocena bardzo dobra	1

1	2	3	5
Ocena dobra	39	Ocena dobra	39
Ocena dostateczna	45	Ocena dostateczna	44
Ocena niedostateczna	-	Ocena niedostateczna	1
R a z e m :	85	R a z e m :	85

Z przytoczonej tabeli wynika, że prognoza szkoły zawiodła tylko w stosunku do jednego absolwenta. Natomiast w stosunku do pozostałych absolwentów była prawidłowa.

Na podstawie przeprowadzonych badań kart wyróżnień i kar badanych absolwentów z obu promocji to jest 1971 i 1972 wynika, że :

- 70 absolwentów zostało wyróżnionych przez bezpośrednich i wyższych przełożonych 342 razy,
- nadmienić należy, że jeden absolwent wyróżniony został aż 20 razy a drugi 17 razy,
- 21 absolwentów otrzymało w tym czasie 45 kar.

Z ogólnej liczby wyróżnionych na jednego absolwenta przypada 4,8 wyróżnienia a ukaranych 2,1 kary. Z liczby ukaranych absolwentów na jednego z nich przypada aż 7 kar. Wydaje się, że stosunek wyróżnień do kar świadczy również pozytywnie o dobrym przygotowaniu absolwentów szkoły do pracy w jednostkach wojskowych.

Oprócz tego z badanej dokumentacji wynika, że absolwenci Szkoły angażują się w zdecydowanej większości do pracy społeczno-politycznej w jednostkach wojskowych. Świadczy to również o dobrym przygotowaniu ich do tej pracy

w uczelni, o czym była już mowa wyżej. Sześciu absolwentów z roku 1971 uczęszcza na WUML, pięciu innych doksztalca się w innych ośrodkach społeczno-politycznych. Z posiadanych danych wynika, że tylko 7 absolwentów na 35 badanych słabo angażuje się w pracy społeczno-politycznej.

Z badanych dokumentów w szkole wynika, że najniższe oceny w jednostkach wojskowych osiągają absolwenci, którzy uzyskali na egzaminach końcowych ostatnie lokaty. Nasuwa się więc wniosek, że w kształceniu podchorążych należy tej grupie poświęcić więcej uwagi, aby właściwie przygotować ich do pracy na zajmowanych stanowiskach służbowych.

12. Propozycje i wnioski.

Analiza porównawcza wyników obu badań /absolwentów i ich przełożonych/ wykazuje, że uzyskane rezultaty można przyjąć jako miarodajne opinie o przygotowaniu zawodowym absolwentów szkoły.

Uzyskane bowiem weryfikację wyników dzięki potwierdzeniu się poglądów na poszczególne kwestie w zbliżonych pytaniach i podobnych wypowiedziach w każdej ankiecie, oddzielnie oraz uzyskaniu zbliżonych ocen określonych zagadnień w obu ankietach jednocześnie.

Jest sprawą oczywistą, że do wyników badań nie należy podchodzić całkiem bezkrytycznie, gdyż z jednej strony absolwenci oceniają swoje przygotowanie na gorąco bez dłuższego doświadczenia i głębszego spojrzenia na wymogi służby w jednostkach, a z drugiej strony dowódcy chcieliby otrzymać młodych oficerów od razu w pełni przygotowanych

nie tylko teoretycznie, lecz również praktycznie do objęcia wszystkich możliwych stanowisk w jednostkach - i to o ile możliwe - bez okresu adaptacyjnego i bez dodatkowej pracy z nimi.

Niemniej jednak opinie i postulaty zarówno absolwentów jak i ich dowódców powinny stanowić poważny sygnał dla kadry naukowo-dydaktycznej i dowódczej. Szkoły dla ukierunkowania poszukiwań nad doskonaleniem programów nauczania i metod pracy szkoleniowo-wychowawczej.

Uzyskane wyniki potwierdzają słuszność przyjętego w ostatnio opracowanym i wprowadzonym w 1972 roku programie założenia kształcenia podchorążych nie jak dotychczas w licznych wąskich, lecz w kilku podstawowych profilach specjalistycznych.

Potwierdziła się również słuszność przyjętych założeń programowych i metodycznych odnośnie ukierunkowania szkolenia na przygotowywanie do objęcia stanowisk dowódców plutonów /w perspektywie dowódców kompanii/ oraz ścisłego łączenia teorii z praktyką.

Zdecydowana większość absolwentów jest kierowana bowiem po ukończeniu szkoły na stanowiska dowódców plutonów, niestety w znacznym odsetku jeszcze nie zawsze zgodnie z uzyskaną specjalnością /około 20%/.

Możemy z satysfakcją przyjąć do wiadomości, że nasi absolwenci są dobrze przygotowani w wielu dziedzinach, w których na ogół nie napotykają na trudności. Należą do nich takie dziedziny, jak przedmioty ogólnowojskowe, praca

partyjno-polityczna i kulturalno-oświatowa, zagadnienia organizacji łączności i taktyki ogólnej i inne.

Są jednak dziedziny, w których zarówno absolwenci szkoły jak i ich przełożeni, stwierdzają słabsze przygotowanie i postulują bądź korektę programów kształcenia bądź też doskonalenie metodyki nauczania.

Ogólny postulat dotyczy lepszego przygotowania praktycznego podchorążych we wszystkich dziedzinach działalności, a nie w zakresie wiedzy fachowo-wojskowej, umiejętności eksploatacji sprzętu łączności, umiejętności prowadzenia pracy szkoleniowej i wychowawczej oraz pod względem zaangażowania i postawy zawodowej.

Do dziedzin, w których sygnalizowano największe braki, należą:

- problemy zaopatrzenia technicznego i gospodarki materiałowej łączności;

- umiejętność obsługi i przeprowadzania drobnych napraw sprzętu;

- znajomość zagadnień planowania i organizacji procesu szkolenia w pododdziale;

- znajomość gospodarki samochodowej i MPS.

Zastanowienia wymaga problem matematyki i fizyki, które absolwenci uznali jako mało przydatne zarówno dla innych przedmiotów jak i dla pracy w jednostkach wojskowych. Wydaje się, że przedmioty te wymagają krytycznej analizy treści oraz odpowiedniego wykorzystania w trakcie przerabiania innych przedmiotów technicznych.

W badaniach nie uzyskano wyraźnej odpowiedzi na pytanie w sprawie przydatności klasy ze służby ruchu radiowego lub telegraficznego. Zdania w tej sprawie były podzielone oraz wyczuwało się ostrożność w wypowiedzaniu opinii.

W całości badań wynikają również braki w naszej pracy wychowawczej nad kształtowaniem określonych cech osobowościowych i właściwej sylwetki żołnierskiej, absolwentów szkoły. Chodzi tu głównie o zaangażowanie się w pracę wychowawczą, umiejętność wymagania i kontrolowania, umiejętności i zamykania samokształceniowe oraz samodzielność w myśleniu i działaniu.

Oddzielnym zagadnieniem jest należyte przygotowanie absolwentów szkoły do życia w jednostce, na co powinno składać się odpowiednie ukierunkowanie zajęć i toku służby w szkole, na lepsze wykorzystanie praktyk dowódczych w jednostkach.

Wnioski wypływające z badań powinny być przedmiotem analizy odpowiednich komórek organizacyjnych szkoły w celu wszechstronnego podniesienia poziomu pracy szkoleniowo-wychowawczej.

Wydaje się, że droga do poprawy sytuacji wiedzie nie tylko przez doskonalenie programów szkolenia, lecz również i to przede wszystkim, przez dobór odpowiednich form i metod działalności dydaktycznej i organizacji życia w szkole oraz przez wykorzystanie istniejących rezerw zarówno czasowych jak i materiałowo-technicznych.

ROZDZIAŁ IV. PROPOZYCJE I POSTULATY DOTYCZĄCE UKIERUNKOWANIA KSZTAŁCENIA PODCHORAŻYCH WSOWŁ NA LATA 1975-1990.

1. GŁÓWNE KIERUNKI ROZWOJOWE NAUKI WOJENNEJ W DZIEDZINIE ŁĄCZNOŚCI.

Wojska Łączności - jako specjalny rodzaj wojsk - przeznaczone są do organizacji i zapewnienia całości dowodzenia wojskami, operatywnego wykorzystania będących w dyspozycji dowódców wszystkich szczebli sił i środków walki. Ponadto Wojska Łączności biorą udział w rozpoznawaniu i zakłócaniu pracy środków radiowych i radioliniowych nieprzyjaciela.

Wojska Łączności wykonują ściśle określone zadania polegające przede wszystkim na przekazywaniu rozkazów i zarządzeń z wyższych szczebli dowodzenia do niższych oraz do przekazywania meldunków od szczebla najniższego do najwyższego. Istotnym zadaniem Wojsk Łączności jest zapewnienie sprawnego i terminowego obiegu informacji pomiędzy różnymi rodzajami Sił Zbrojnych PRL i Układu Warszawskiego, co jest niezbędnym warunkiem ich współdziałania na współczesnym polu walki. Zadaniem Wojsk Łączności jest również zapewnienie łączności wewnątrz organów dowodzenia, przekazywania sygnałów powiadamiania, ostrzegania i alarmowania oraz wymiana korespondencji tajnej i jawnej.

Rozwój techniki wojennej w ostatnich latach charakteryzuje się dalszym dynamicznym wzrostem mechanizacji i automatyzacji działań wojsk oraz procesów dowodzenia nimi. Te nowe poglądy w nauce i sztuce wojennej rzutują w sposób zasadniczy zarówno na organizację systemów łączności jak i rozwój techniki łączności. W najbliższych latach planuje się opracowanie i uruchomienie produkcji nowych bardziej doskonałych urządzeń łączności. Podstawę techniczną Wojsk Łączności będą stanowiły mobilne i mieszane komplety informacyjne. Będą się one składały z uniwersalnych i specjalnych komputerów, urządzeń komutacyjnych i końcowych, urządzeń do perforacji taśmy i drukowania danych oraz ekranów do zobrazowania informacji. Urządzenia te zostaną połączone w jedną całość za pomocą transmisji danych zapewniających automatyczne przesyłanie i korygowanie danych z szybkością wielokrotnie większą aniżeli w sieciach telegraficznych. Dąży się do jak najdalej posuniętej elektronicznej urządzeń oraz do upowszechnienia zastosowań techniki cyfrowej i modulacji kodowo-impulsowej. Zadania wypływające z tych zamierzeń będzie realizowała doświadczona kadra inżynierjno-techniczna zaplecza naukowo-badawczego Wojsk Łączności, a w tym i WSOWL przy ścisłej współpracy z kadrami jednostek łączności. Jednocześnie WSOWL winna prowadzić badania mające istotny wpływ na dalszy rozwój Wojsk i techniki łączności oraz rozwiązywania problemów organizacji łączności we wszystkich rodzajach wojsk i służb.

2. GŁÓWNE ZADANIA, ROLA I MIEJSCE UCZELNI W SYSTEMIE SIŁ ZBROJNYCH ORAZ W SZKOLNICTWIE WOJSKOWYM, OBECNIE I W PERSPEKTYWIE.

Znaczenia łączności we współczesnych Siłach Zbrojnych nie da się przecenić. Jej rola jest oczywista dziś i rosnąć będzie w miarę upływu czasu. W miarę rozwoju techniki, zwłaszcza dynamicznego automatyzowania wielu czynności i procesów na polu walki zadania przed łącznością urastają do problemu podstawowego.

Już współcześnie, eksploatacja urządzeń łączności wymaga od ludzi bogatego zasobu wiadomości z wielu dziedzin wiedzy. Sytuacja ta determinowała powołanie Wyższych Szkół Oficerskich w tym WSOWŁ, której podstawowym zadaniem stało się kształcenie oficerów, inżynierów dowódców eksploatatorów urządzeń łączności we wszystkich rodzajach wojsk i służb Sił Zbrojnych.

Zadania łączności w wojsku wykazują stałą tendencję wzrostu, a sprzęt i urządzenia komplikują się. Tymczasem absolwent WSOWŁ posiada bardzo ograniczone możliwości doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności. Praktycznie posiada zamkniętą drogę do dalszych intensywnych i zorganizowanych na odpowiednim poziomie studiów drugiego stopnia i dalszych.

W perspektywie między dowódcą, a dowodzone oddziały wkroczą jeszcze bardziej skomplikowane urządzenia, zwykle elektroniczne, które przetwarzając informacje przygotowują niezbędne dane dla podejmowania decyzji, bądź też, w przypadku decyzji zrutynizowanych same je podejmą. Sprzęt łączności z autonomicznych urządzeń przekształci się w kompleksowe

systemy wiążące źródła informacji, ośrodki decyzyjne oraz organa wykonawcze. Dla tej perspektywy Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Łączności musi kształcić inżynierów magistrów - oficerów o najwyższych kwalifikacjach - eksploatatorów systemów łączności.

Perspektywa ta implikuje główne zadania, rolę i miejsce WSOWŁ w Siłach Zbrojnych dla których dostarczyć ma wysoko kwalifikowanych specjalistów na wszystkie podstawowe szczeble dowodzenia we wszystkich rodzajach wojsk i służb.

Stąd podstawowymi zadaniami WSOWŁ będzie:

1. Wychowanie podchorążych na ofiarnych obywateli bezgranicznie oddanych socjalistycznej Ojczyźnie, głębokich patriotów - internacjonalistów, czynnych propagatorów budownictwa socjalistycznego, o wysokim poziomie moralno-etycznym oficerów WŁ.
2. Kształcenie podchorążych na wysoko kwalifikowanych specjalistów eksploatatorów systemów łączności o głębokiej wiedzy ogólnowojskowej dysponujących odpowiednio ukształtowanymi cechami dowódczymi oraz umiejętnościami metodologicznymi do prowadzenia pracy wychowawczej z żołnierzami.
3. Przygotowanie absolwentów do samodzielnego kierowania działaniami pododdziałów na współczesnym polu walki.
4. Wyrabianie u podchorążych trwałego nawyku dyscypliny.
5. Rozwijanie u podchorążych inteligencji, poszerzenia ich horyzontów intelektualnych i innych cech osobowości.

6. Wyrabianie u podchorążych walorów współczesnego dowódcy a przede wszystkim inicjatywy, zdecydowania, samodzielności i siły woli.
7. Rozwijanie wysokiej kultury osobistej podchorążych.
8. Prowadzenie prac naukowo-badawczych i współpraca w tym zakresie z instytutami naukowymi i innymi wyższymi uczelniami.
9. Doskonalenie kadry naukowo-dydaktycznej - nauczycieli akademickich oraz metod przekazywania wiedzy.
10. Rozwijanie bazy dydaktycznej i naukowo-badawczej.
11. Rozwijanie i kształtowanie u podchorążych zamiłowania do pracy i techniki, kształtowania samodzielnych badaczy stale doskonalących sprzęt techniczny,
12. Wdrażanie podchorążym trwałego nawyku uprawiania sportu.

Dla zabezpieczenia powyższych celów wydaje się konieczne dokonanie poważnych zmian strukturalno-organizacyjnych w zakresie kierowania działalnością WSO. W perspektywie należałoby powołać centralny organ kierowania całym wyższym szkolnictwem wojskowym.

Działalność WSO oceniać na podstawie:

- wyników działalności dydaktyczno-wychowawczej,
- osiągnięć naukowo-badawczych i wdrożeniowych do przemysłu,
- wpływu osiągnięć techniczno-taktycznych uczelni na działalność i gotowość bojową jednostek wojskowych.

Zrezygnować z dotychczasowych form kontroli i oceny.

Po dokonaniu zmian strukturalnych przewidywanych w perspektywicznych planach rozwoju WSO wydać odpowiednie przepisy prawno-administracyjne normujące:

- status prawny uczelni jako instytucji, a nie jednostki liniowej,
- zakres uprawnień, obowiązków i odpowiedzialności osób funkcyjnych uczelni,
- obciążenie dydaktyczne kadry ujednoczone w całym wyższym szkolnictwie wojskowym,
- dobór kadry oraz sposoby podnoszenia kwalifikacji i osiągnięcia wyższych stopni naukowych.

3. PRZEWIDYWANE PRZEOBRAŻENIE ORGANIZACYJNO-STRUKTURALNE ZAPEWNIAJĄCE REALIZACJE POSTAWIONYCH ZADAŃ.

3. 1. Założenia wstępne.

1. Dotychczasowa struktura organizacyjna i model dydaktyczny WSOWŁ jest oparta na założeniach szkoleniowych i etatowych Szkoły Oficerskiej starego typu. Struktura ta pod wieloma względami nie odpowiada wymogom i potrzebom WSO profilu technicznego, patrząc zwłaszcza w perspektywę lat 1990.
2. W oparciu o dotychczasowe doświadczenia zebrane w toku prawie 7-letniej działalności WSOWŁ, doświadczenia innych Uczelni Wojskowych, zalecenia zawarte w Raporcie o Stanie Oświaty i wytyczne przełożonych, mając na uwadze usprawnienie organizacji pracy i procesu kształcenia w perspektywicznych planach rozwoju WSO proponuje się następujące główne założenia organizacyjno-programowe:

a/ koncepcję studiów oprzeć o dwa warianty perspektywiczne, z których pierwszy powinien rozwiązać problem kształcenia dowódcy-inżyniera organizacji łączności, drugi rozwojowy powinien rozwiązać problem jednolitego kształcenia w ramach ogólnie przyjętych w kraju założeń kształcenia specjalisty na poziomie wyższym - magistra inżyniera organizacji łączności i eksploatacji systemów łączności.

b/ kształcenie kadr dla wojsk łączności na poziomie wyższym rozwiązać następująco :

- wariant I - kształcenie dowódcy-inżyniera

a/ jednoroczna Szkoła Podoficerska Łączności

/przy pułku łączności lub 14 OSWŁ/ o specjalnym programie oraz 3-letnie studia WSOWŁ,

b/ 4-letnie studia WSOWŁ, gdzie pierwszy rok wstępny /wyrównawczy/ studiów wyższych,

- wariant II - kształcenie dowódcy-magistra-inżyniera.

a/ jednoroczna Szkoła Podoficerska Łączności

/przy pułku łączności lub 14 OSWŁ/ o specjalnym programie oraz 4-letnie studia WSOWŁ,

b/ 5-letnie studia WSOWŁ, gdzie pierwszy rok wstępny /wyrównawczy/ studiów wyższych.

W ten sposób powinno się uzyskać następujące efekty:

1/ właściwą selekcję ludzi do służby zawodowej

2/ wyszkolenie żołnierza, specjalisty III stopnia na poziomie Szkoły Podoficerskiej

3/ bardziej precyzyjne dostosowanie kształcenia absolwentów WSOWL do potrzeb wojsk.

c/ Struktura Uczelni powinna być dostosowana do ustalonej koncepcji studiów i celów kształcenia, wynikających z perspektywicznego modelu kształcenia oficera - dowódcy. Wymaga to nadania określonej rangi problemom naukowo-badawczym i dydaktyczno-wychowawczym, których rozwiązywanie jest możliwe przy właściwie pojętym i należycie zorganizowanym sposobie materiałowo-technicznego zabezpieczenia.

d/ Organizowanie komórek naukowo-badawczych i dydaktycznych /katedr/ dostosowywać pod względem ilościowym i jakościowym do wymogów stawianych przez model jednolitych studiów w PRL i zakres prac rozwojowych dla potrzeb wojsk łączności.

e/ W każdej koncepcji rozwiązania struktury funkcjonalnej WSO powinno być zawarte rozwiązanie modelowe zabezpieczenia procesu zarządzania i obiegu informacji. Sprawdza się to między innymi do wyeksponowania problematyki organizacji systemu automatyzacji zarządzania i kierowania Uczelnią w oparciu o szeroko rozumiane abonenckie systemy cyfrowe.

f/ Organizacja procesu kształcenia wymaga przy tym aby w sposób konsekwentny były rozwiązane między innymi następujące problemy:

- utrzymać system semestralny studiów,

- czas rozpoczynania i zakończenia roku akademickiego dostosować do ogólnie przyjętego w PRL, a uroczystą promocję absolwentów wiązać ze świętem Odrodzenia 22 lipca,
- podnoszenie kwalifikacji kadry dydaktyczno-naukowej widzieć jako zadanie priorytetowe Uczelni, na rozwiązanie którego musi się znaleźć określony czas i środki,
- dobór kadry naukowo-dydaktycznej i dowódczej Uczelni jest sprawą niezmiernej wagi i Uczelnia powinna mieć możliwości korzystania z pierwszeństwa wyboru. Do Uczelni powinni być kierowani, po odpowiednim stażu w jednostkach wojskowych najbardziej wartościowi i zdolni ludzie posiadający predyspozycje do pracy dydaktyczno-wychowawczej i ambicje pracy naukowo-badawczej.

3.2. Koncepcja studiów

Z punktu widzenia podstawowej działalności dydaktyczno-wychowawczej WSOWŁ a więc przygotowywania nowych kadr z wyższym wykształceniem dla Wojsk Łączności przewiduje się dwa zasadnicze warianty koncepcji studiów.

- 3.2. 1. Pierwszy przewidziany do realizacji w latach 1976-80 spełniający warunki kształcenia dowódców-inżynierów organizacji łączności możliwy jest do spełniania dwoma sposobami nazwanymi wariantami 1a i 1b.

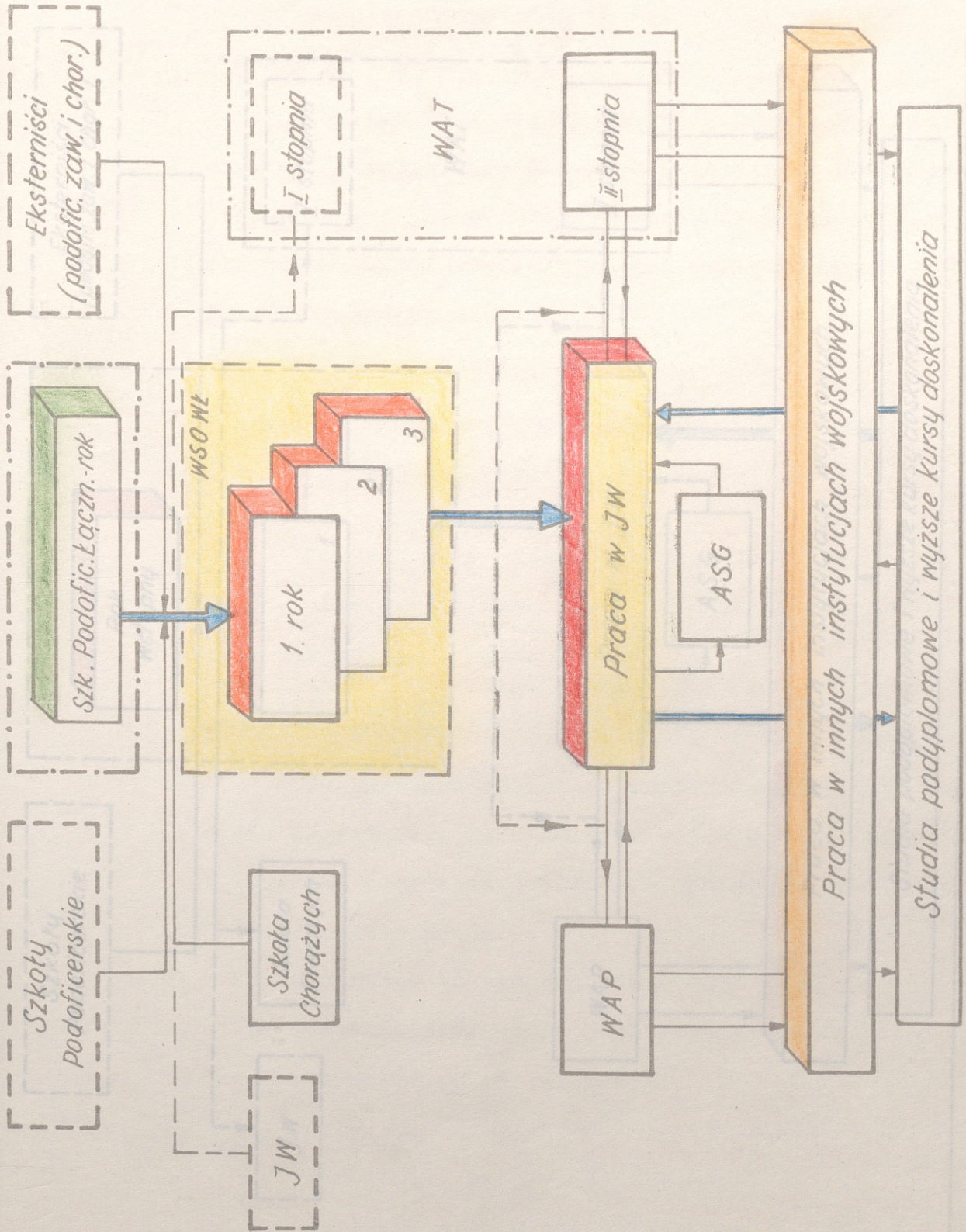
Wariant 1a - przewiduje powołanie specjalnych Jednorocznych Szkół Podoficerskich o ustalonym programie kształcenia, zadaniem których byłoby przygotowanie ogólnowojskowe i specjalistyczne na szczeblu drużyny, kandydatów do zawodowej służby wojskowej. Kandydat po zdaniu egzaminu selekcyjnego, kierowany jest na 3-letnie studia w WSOWŁ lub do innych szkół /uczelni/ patrz schemat 1a.

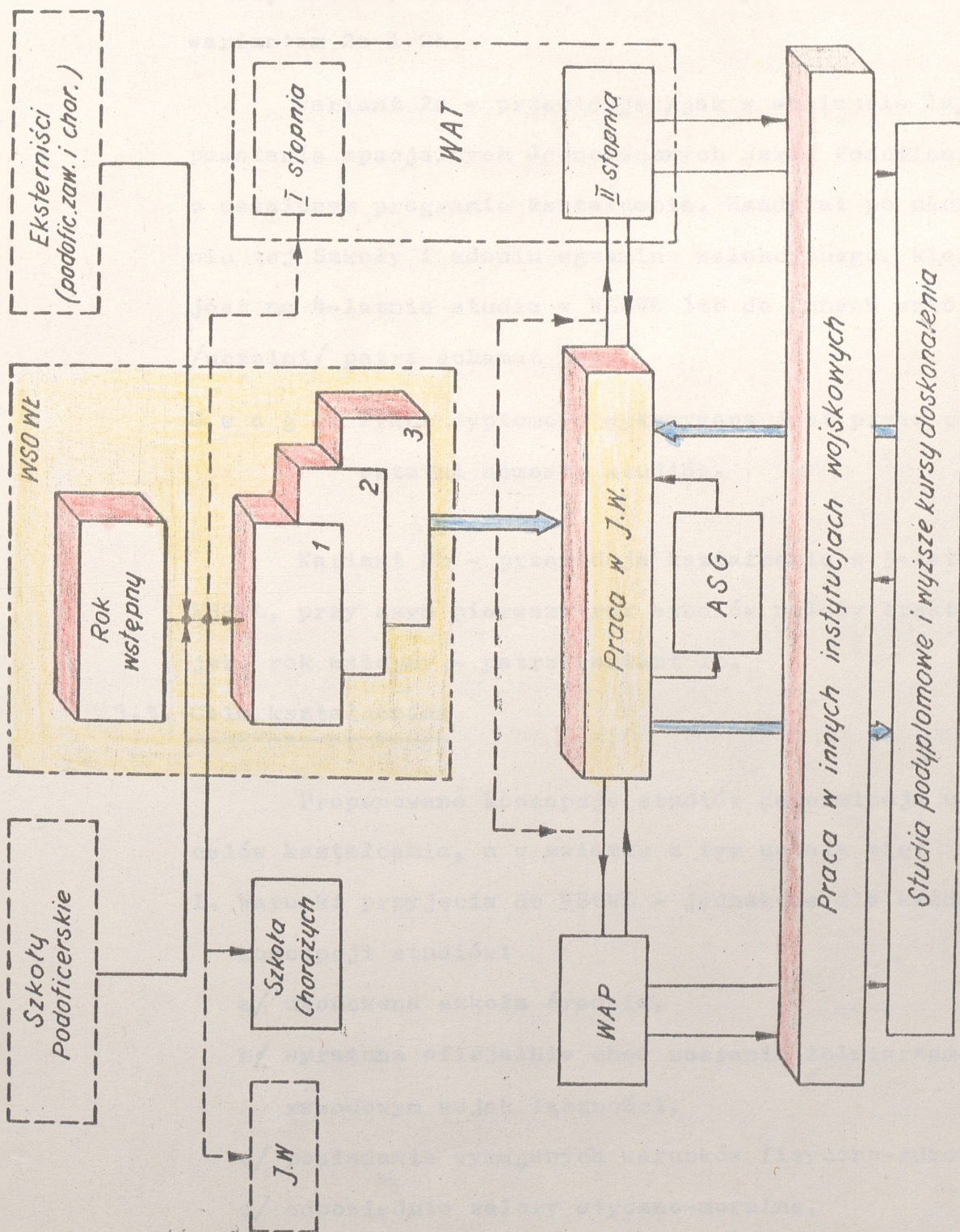
U w a g a : Praca dyplomowa wykonywana w trakcie ostatniego roku studiów.

Wariant 1b - przewiduje kształcenie w 4-letniej WSOWŁ, przy czym pierwszy rok studiów należy traktować jako rok wstępny, w ramach którego nastąpi wykształcenie ogólnowojskowe i specjalistyczne na poziomie Szkoły Podoficerskiej oraz wyrównanie poziomu wiedzy ogólnokształcącej. Po roku wstępnym przewiduje się egzamin selekcyjny jak w wariacie 1a. Dla niezakwalifikowanych do dalszych studiów w WSOWŁ przewiduje się możliwość skierowania do Szkoły Chorążych lub dalszego pełnienia służby w JW.

U w a g a : Praca dyplomowa wykonywana w trakcie ostatniego roku studiów.

3.2. 2. Drugi przewidziany do realizacji docelowej w latach 1981-1990 /do czasu spełnienia określonych wymogów naukowo-dydaktycznych przez kadre WSOWŁ/ spełniający warunki formuły jednolitych studiów wyższych w PRL /studia II stopnia/, kształcący dowódców-magistrów-

inżynierów organizacji i eksploatacji systemów łączności, możliwy do spełnienia dwoma sposobami nazwanymi wariantem 2a i 2b.

Wariant 2a - przewiduje /jak w wariacie 1a/ powołanie specjalnych Jednorocznych Szkół Podoficerskich o ustalonym programie kształcenia. Kandydat po ukończeniu tej Szkoły i zdaniu egzaminu selekcyjnego, kierowany jest na 4-letnie studia w WSOWŁ lub do innych szkół /uczelni/ patrz schemat 2a.

U w a g a: Praca dyplomowa wykonywana jest przez cały ostatni semestr studiów.

Wariant 2b - przewiduje kształcenie w 5-letniej WSOWŁ, przy czym pierwszy rok studiów należy traktować jako rok wstępny - patrz wariant 1b.

3.3. Cele kształcenia

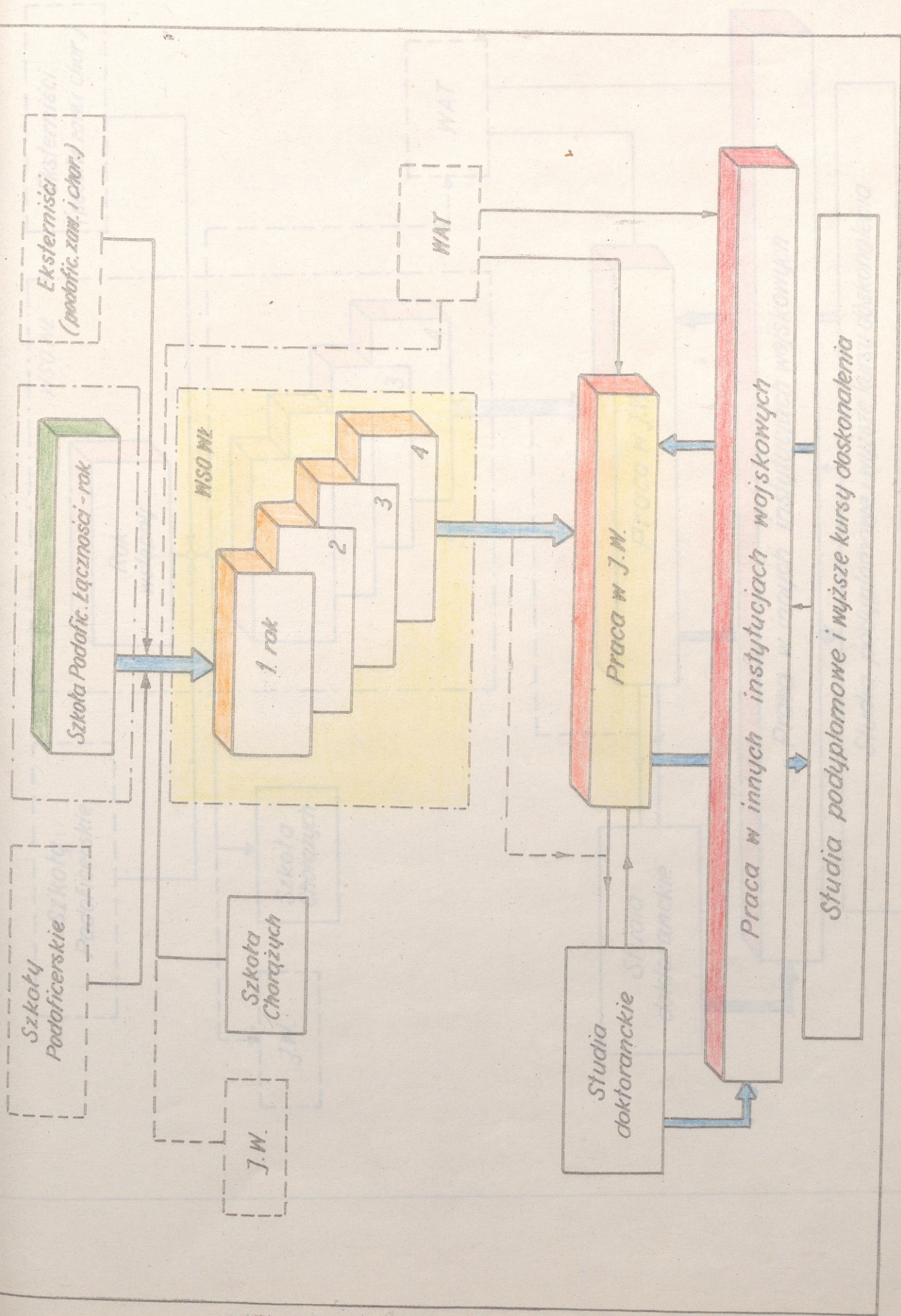
Proponowane koncepcje studiów determinują układ celów kształcenia, a w związku z tym ustala się:

1. Warunki przyjęcia do WSOWŁ - jednakowe dla każdej koncepcji studiów:
 - a/ ukończona szkoła średnia,
 - b/ wyrażona oficjalnie chęć zostania żołnierzem zawodowym wojsk łączności,
 - c/ posiadanie wymaganych warunków fizyczno-zdrowotnych
 - d/ odpowiednie walory etyczno-moralne,
 - e/ pozytywna opinia szkoły średniej i PSzW,
 - f/ pozytywne wyniki badań testowych,
 - g/ pozytywny wynik egzaminu wstępnego - do czasu ujednoczenia zasad naboru do szkół wyższych.

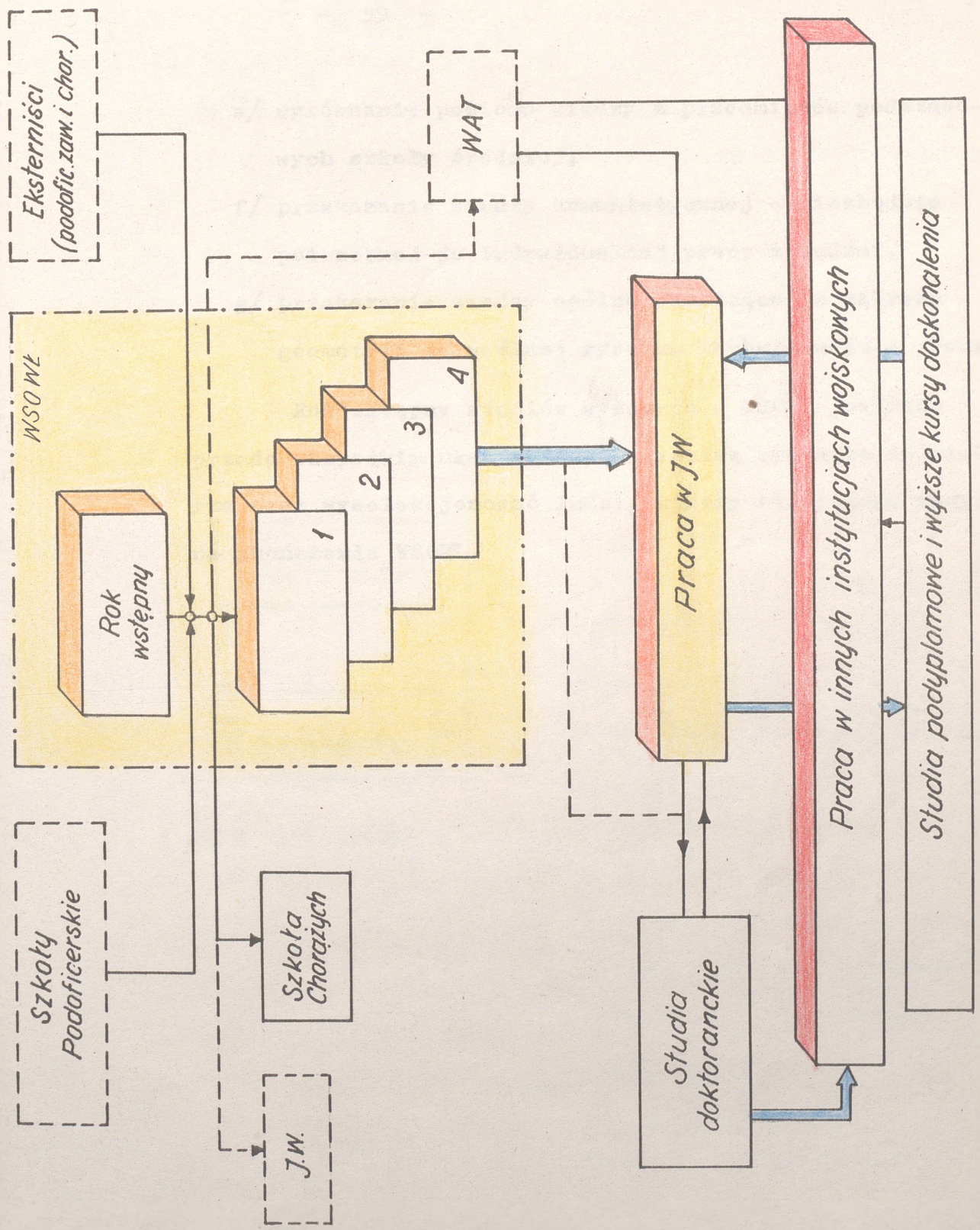
2. Rok wstępny studiów wyższych - w ramach Podoficerskiej Szkoły Łączności organizowanej na bazie 14 OSWŁ lub wybranego pułku łączności, powinien być zrealizowany według specjalnego programu, który zabezpieczy:
- a/ wyszkolenie ogólnowojskowe - do szczebla dowódcy drużyny,
 - b/ wyszkolenie specjalistyczne - dla uzyskania III klasy specjalistycznej,
 - c/ uzyskanie prawa jazdy,
 - d/ utrzymanie wymaganego poziomu wiedzy ogólnej poprzez repetytoria, kierowanie pracą samokształceniową i kurs wyrównawczy z przedmiotów podstawowych szkoły średniej.

Podoficerska Szkoła Łączności powinna wdrożyć do trudów życia wojskowego i zabezpieczyć selekcję do właściwego kształcenia w WSOWŁ lub innych ośrodkach szkolenia wojsk łączności.

3. Rok wstępny studiów wyższych - w ramach WSOWŁ powinien być zrealizowany według programu, który zabezpieczy:
- a/ wyszkolenie ogólnowojskowe - do szczebla dowódcy drużyny,
 - b/ wyszkolenie taktyczno-specjalne - do szczebla kompanii,
 - c/ wyszkolenie specjalistyczne - dla uzyskania III klasy specjalistycznej,
 - d/ uzyskanie prawa jazdy,

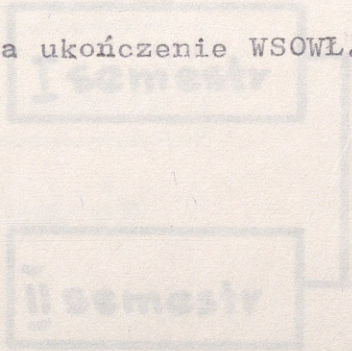
26.

4. Studia w WSOWL

- e/ wyrównanie poziomu wiedzy z przedmiotów podstawowych szkoły średniej,
- f/ przekazanie wiedzy humanistycznej - niezbędnie potrzebnej do indywidualnej pracy z ludźmi,
- g/ przekazanie wiedzy ogólnkształcącej z zakresu geometrii wykreślnej rysunku technicznego i chemii.

Rok wstępny studiów wyższych w WSOWL powinien przede wszystkim ukształtować właściwą sylwetkę żołnierza oraz wyselekcjonować ludzi, którzy nie rokują nadziei na ukończenie WSOWL.

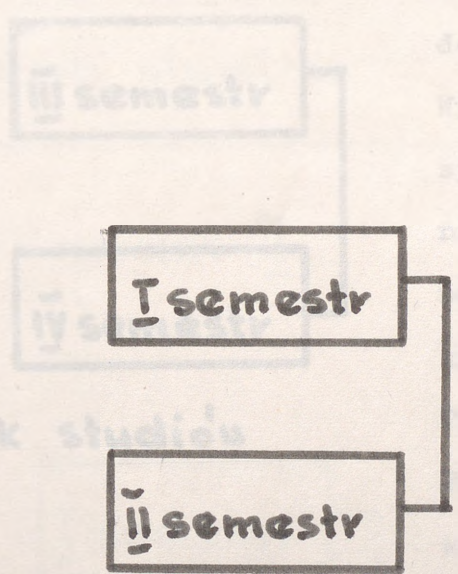

I rok studiów

Wiedza ogólnobaczkowa -
podstawy nauk technicznych
/teoria obwodów, podstawy
elektroniki itp./
Wyszkolenie techniczno-specjal-
ne - do szczebla bry /ca/.
Wyszkolenie techniczno-specjal-
ne - sprzęt i zarządzanie
bazochoci niezbędne do zabez-
pieczenia bazochoci na szczebli
batalionu i potwierdzenia klas
specjalistycznej.
Projekt przejściowy
Praktyka o charakterze
dosłownym.

4. Studia w WSOWL

a/ Wariant I

I rok studiów

Wiedza humanistyczna - niezbędnie potrzebna do indywidualnej pracy z ludźmi /Pedagogika, Psychologia, Historia/.

Wiedza ogólnokształcąca - niezbędna dla inżyniera /matematyka, fizyka, chemia, rysunek techniczny/

Lektorat języków obcych -

Wiedza ogólnotechniczna - podstawy nauk technicznych /teoria obwodów, podstawy elektroniki itp/.

Wyszkolenie taktyczno-specjalne - do szczebla bp /bz/.

Wyszkolenie techniczne-specjalne - sprzęt i urządzenia łączności niezbędne do zabezpieczenia łączności na szczeblu batalionu i potwierdzenia klasy specjalistycznej

Projekt przejściowy

Praktyka o charakterze dowódczym.

II rok studiów

III semestr

IV semestr

Wiedza humanistyczna - niezbędna do pracy z grupami ludzi /Socjologia, wiedza ogólnokształcąca/.

Lektorat języków obcych.

Wiedza ogólnotechniczna

Wyszkolenie taktyczno-specjalne - do szczebla pz/pcz/.

Wyszkolenie techniczno-specjalne - sprzęt i urządzenia łączności

niezbędne do zabezpieczenia łączności na szczeblu pułku i potwierdzenia klasy specjalistycznej.

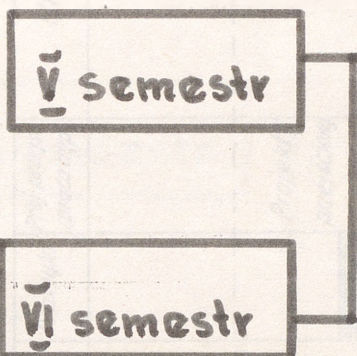
Projekt przejściowy.

Praktyka o charakterze produkcyjnym w Zakładach cywilnych i wojskowych produkujących i remontujących urządzenia łączności wojskowej.

Podział na grupy specjalistyczne wg potrzeb SWL MON.

Wiedza humanistyczna - niezbędna do dowodzenia i wychowania pododdziału.

Wyszkolenie techniczno-specjalne - urządzenia i system eksploatacyjny wg grup specjalistycznych - częściowo wg indywidualnych programów kształcenia.

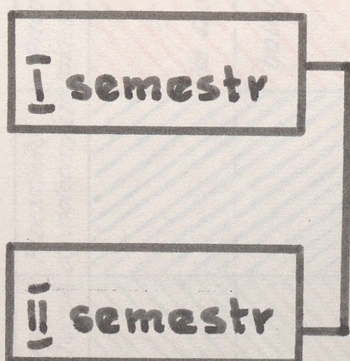
III rok studiów

Wyszkolenie taktyczno-specjalne - odpowiednie do specjalizacji oraz zapoznawcze szczebel dywizji.

Praktyka o charakterze specjalistycznym /w przyszłym miejscu służby/.

Praca dyplomowa - wydana na początku roku szkolnego.

b/Wariant II

I rok studiów

Wiedza humanistyczna - niezbędna do indywidualnej pracy z ludźmi /Pedagogika, Psychologia, Historia/.

Wiedza ogólnokształcąca - konieczna dla mgr inż./matematyka, fizyka, chemia, rysunek techniczny, geometria, wykreślna, podstawy projektowania/.

Lektorat języków obcych - j.rosyjski.

Wiedza ogólnotechniczna - podstawy nauk technicznych /teoria obwodów, podstawy elektroniki, miernictwo/.

Wyszkolenie taktyczno-specjalne - do szczebla bp/bz/.

Wyszkolenie techniczno-specjalne - sprzęt i urządzenia łączności szczebla bp/bzmot/ oraz niezbędne do potwierdzenia klasy specjalistycznej.

Praktyka dowódcza.

Wariant 1.

WYŻSZA SZKOŁA OFICERSKA WOJSK ŁĄCZNOŚCI - inżynierska										
Rok służby	Rok studiów	Semestr	Przedmioty humanistyczne	Przedmioty ogólnotechniczne	Przedmioty takt. specjalne	Przedmioty techn. specjalne	Inne przedmioty	Praktyki	Proj. przejs. i prac dypl.	Uwagi
2	I	I	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	
		II								
3	II	III	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	
		IV								
4	III	V	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]	[diagonal lines]
		VI								
PODZIAŁ NA GRUPY SPECJALISTYCZNE wg. dołżeb S.W.L. MON										
<p>Na szczeblu dowództwa batalionu</p> <p>Na szczeblu pułku</p> <p>Na szczeblu dowództwa (szeregi) oraz specjalna Wg. grupa</p> <p>Wykonanie i obrona pracy dyplomowej</p>										

III semestr

IV semestr

II rok studiów

Wiedza humanistyczna - niezbędna do pracy z grupami ludzi.

Wiedza ogólnokształcąca.

Lektorat języków obcych - j.rosyjski.

Wiedza ogólnotechniczna - teoria systemów i eksploatacji /na IV semestrze/

Wyszkolenie taktyczno-specjalne - do szczebla pz/od IV semestru/.

Wyszkolenie techniczno-specjalne - sprzęt i urządzenia łączności szczebla pz oraz niezbędne do potwierdzenia klasy specjalistycznej.

Projekt przejściowy - na IV semestrze z zakresu wiedzy ogólnotechnicznej.

Praktyka o charakterze produkcyjnym w Zakładach cywilnych lub wojskowych produkcyjnych i remontowych.

V semestr

VI semestr

III rok studiów

Wiedza humanistyczna - niezbędna do dowodzenia i wychowania pododdziałów.

Lektorat języków obcych - j.zachodni.

Wyszkolenie taktyczno-specjalne - do szczebla DZ oraz specjalne wg grup od IV semestru.

Wyszkolenie techniczno-specjalne - do szczebla DZ jednolite, po podziale na grupy, urządzenia i eksploatację wg specjalności.

Projekt przejściowy - z eksploatacji urządzeń /systemów/ łączności.

Praktyka specjalistyczna - w przewidzianych miejscach pełnienia służby.

Podział na grupy specjalistyczne - po V semestrze wg potrzeb SWŁ MON.

VII semestr

VIII semestr

IV rok studiów

Wiedza humanistyczna -

Wyszkolenie taktyczno-specjalne - z dowodzenia i eksploatacji systemów wg specjalności.

Wyszkolenie techniczno-specjalne - z eksploatacji systemów wg specjalności.

Metodyka organizacji procesu szkolenia i kierowania w JW.

Zdobycie klasy specjalistycznej wg specjalności i zajmowanego stanowiska.

Wykonanie i obrona pracy dyplomowej.

Wariant 2.

Rok Służby	Rok Studiów	Semestr	Przedmioty humanistyczne	Przedmioty ogólnotechniczne	Przedmioty takt - specjalne	Przedmioty techn - specjalne	Inne przedmioty	Praktyki	Proj. przejśc. Praca dyplom	Uwagi
2	I	I	diagonal green	diagonal blue	diagonal red					
		II	diagonal green	diagonal blue	Na szczeblu batalionu					
3	II	III	diagonal green	diagonal blue	Na szczeblu pułku	diagonal orange			Projekt przejściowy	
		IV	diagonal green	diagonal blue		diagonal orange		produkcyjna		
4	III	V	diagonal green			diagonal orange			Projekt przejściowy	
		VI	diagonal green		Na szczeblu dywizji oraz specjalna w/g grup	diagonal orange				
5	IV	VII	diagonal green			diagonal orange				
		VIII	diagonal green			diagonal orange				Przy 35 letnim czasie studiów praca dyplomowa na 7 semestrze
<p style="text-align: center;">WYŻSZA SZKOŁA OFICERSKA WOJSK ŁĄCZNOŚCI - drugiego stopnia (mgr inż.)</p>										

WYŻSZA SZKOŁA OFICERSKA WOJSK ŁĄCZNOŚCI - drugiego stopnia (mgr inż.)

5. Struktura funkcjonowania uczelni.

Struktura funkcjonowania uczelni jest związana przede wszystkim z założoną koncepcją studiów i przyjętymi celami kształcenia, oznacza to, że:

- celowi głównemu działalności uczelni musi być podporządkowany zarówno układ funkcjonalny komórek organizacyjnych jak i rozwiązania wewnętrzne warunkujące system zarządzania,
- współdziałanie komórek organizacyjnych i pionów zarządzania jest podporządkowane charakterowi zadań,
- w praktycznych rozwiązaniach nie powinno się zasadniczo odbiegać od ogólnie stosowanych struktur organizacyjnych uczelni wojskowych i cywilnych.

Szkoły oficerskie, które w 1967 roku uzyskały status szkół wyższych nie zmieniły swojej struktury formalnej, która stanęła wobec jaskrawej sprzeczności ze zmienioną strukturą celów - kształcenia oficerów inżynierów dowódców. Dotychczasowe doświadczenia WSO wykazują przy tym największe niedomagania organizacyjne w funkcjonowaniu głównie tej części struktury, która decyduje o procesie kształcenia.

Biorąc za podstawę główne założenia funkcjonowania uczelni przedstawia się następujące warianty rozwiązań:

- wariant 1 - najbardziej zbliżony do obecnie obowiązującej struktury WSOWL charakteryzuje się:
 1. wyodrębnieniem czterech pionów funkcjonalnych z których największym zmianom ulega pion z-cy k-nta d/s naukowo-szkoleniowych i z-cy k-nta d/s liniowo-administracyjnych.

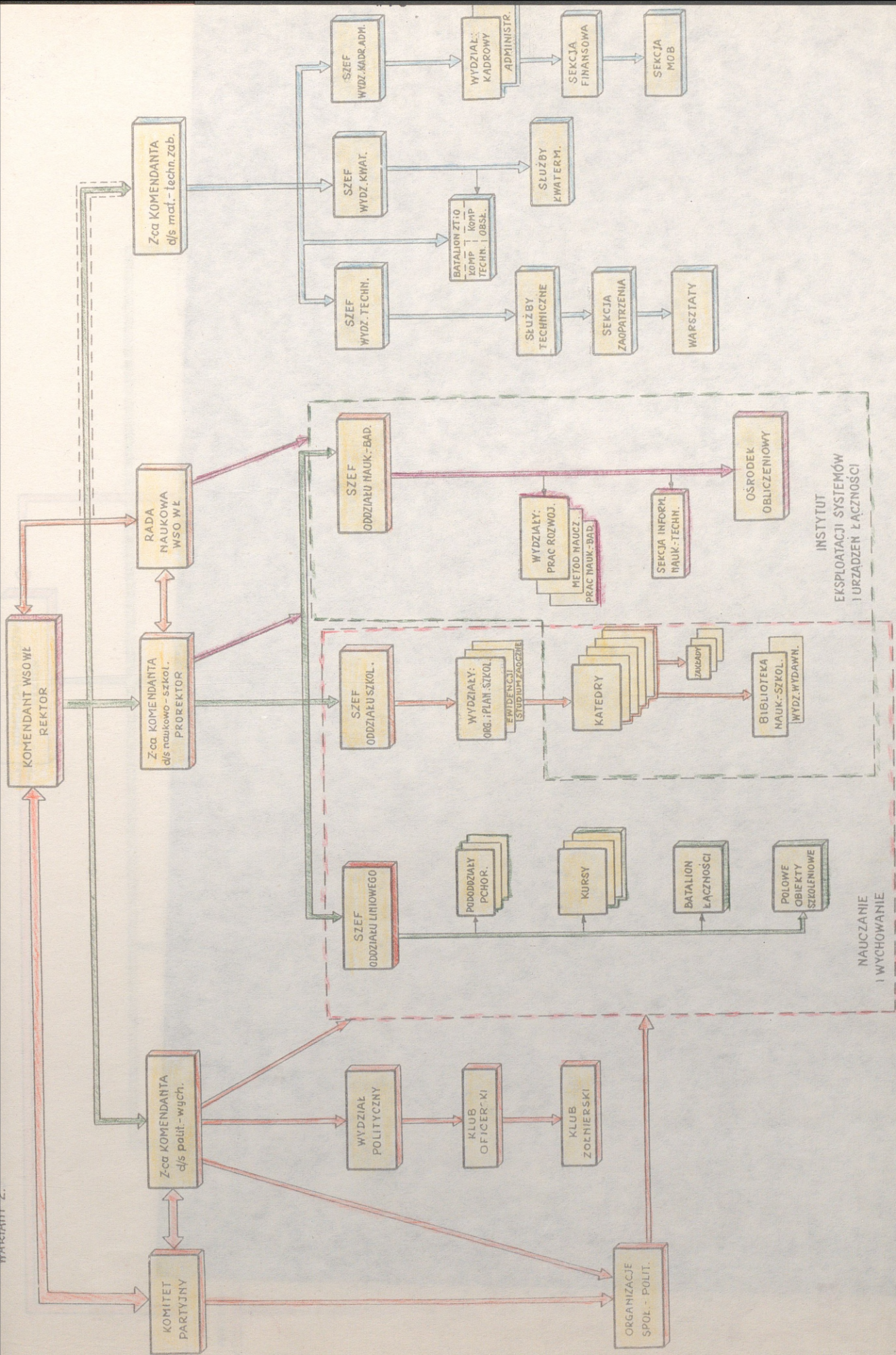
2. zaletą tego rozwiązania jest integracja służb zabezpieczających proces nauczania, wadą natomiast jest dalszy rozdział kompetencji w zakresie realizacji celu głównego.
3. możliwością tworzenia nieetatowego instytutu eksploatacji systemów i urządzeń łączności dla określonych potrzeb naukowo-badawczych.

- wariant 2 charakteryzuje się:

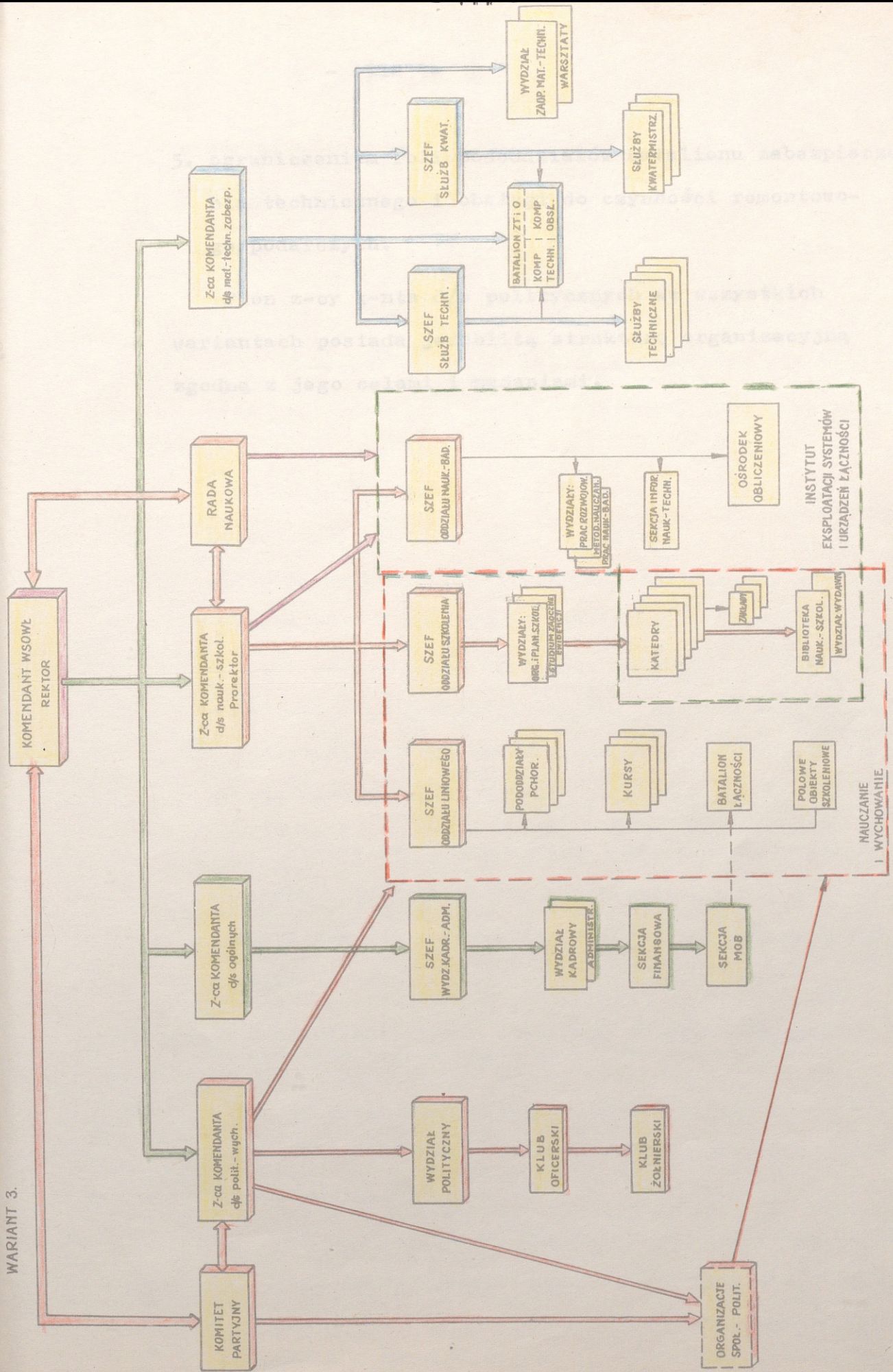
1. wyodrębnieniem trzech pionów funkcjonalnych, z których pion z-cy k-nta d/s materiałowo-technicznego zabezpieczenia może być sformowany jako samodzielna jednostka gospodarcza działająca na korzyść szkoły.
2. zgrupowaniem w pionie z-cy k-nta d/s naukowo-szkoleniowych wszystkich komórek realizujących cel główny szkoły, co jest istotną zaletą tego wariantu.
3. potrzeba wprowadzenia dodatkowych komórek administracyjno-technicznych przy wyodrębnieniu pionu materiałowo-technicznego zabezpieczenia w samodzielną jednostkę gospodarczą.

- wariant 3 - najbardziej optymalny, charakteryzuje się:

1. wyodrębnieniem czterech pionów funkcjonalnych, z których pion zastępcy komendanta d/s ogólnych odciąża Komendę i inne komórki szkoły od zadań administracyjnych.
2. zgrupowaniem w pionie z-cy k-nta d/s naukowo-szkoleniowych wszystkich komórek realizujących cel główny szkoły.
3. zintegrowaniem służb technicznego i kwatermistrzowskiego zabezpieczenia procesu nauczania.
4. podkreśleniem zasadniczej wagi batalionu łączności, o strukturze dostosowanej do zabezpieczenia procesu nauczania usytuowanego w pionie z-cy k-nta d/s naukowo-szkoleniowych i ściśle związanego z zakładem eksploatacji

WARIANT 3.

5. ograniczeniem roli pododdziałów batalionu zabezpieczenia technicznego i obsługi do czynności remontowo-gospodarczych.

Pion z-cy k-nta d/s politycznych we wszystkich wariantach posiada jednolitą strukturę organizacyjną zgodną z jego celami i zadaniami.

5. 1. Doskonalenie planu studiów i programu nauczania

Dalszego doskonalenia wymaga bieżący plan studiów i program nauczania, z planem studiów przewidzianym do wprowadzenia:

- ról wstępnych, ogólnych na temat WZCZ lub w specjalnej jednolitej podrozdziałowej, którego program nauczania przewidziany jest na studiach w WZCZ w celu

5. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZA /KIERUNKI DOSKONALENIA./

Perspektywiczny model absolwenta WSOWŁ zakłada przygotowanie oficera i dowódcy z wykształceniem wyższym drugiego stopnia, reprezentującego wysokie walory etyczno-moralne, oddanego sprawie socjalizmu, wysoce patriotycznego i internacjonalistycznego, zdyscyplinowanego i przystosowanego do trudów życia wojskowego, człowieka o wyrobionej tężyznie fizycznej, wykształconych zainteresowaniach technicznych, kulturalno-estetycznych, wojskowo-operacyjnych i sportowych, posiadający wyrobione umiejętności i zaszczerpione zdolności do pracy z ludźmi, ceniący ponad wszystko godność człowieka, dowódca wymagający i sprawiedliwy wobec siebie i swoich podwładnych, cieszący się wysokim autorytetem.

Postawione w ten sposób zadania kształcenia i wychowania podchorążych implikują szereg postulatów odnoszących się do działalności dydaktyczno-wychowawczej uczelni i tak:

5. 1. Doskonalenie planu studiów i programu nauczania

Dalszego doskonalenia wymagać będzie plan studiów i program nauczania. W planie studiów przewiduje się wprowadzenie:

- roku wstępnego, organizowanego na bazie WSOWŁ lub w specjalnej jednorocznej szkole podoficerskiej, którego program uwzględnia dostarczenie kandydatowi na studia w WSOWŁ dość szerokiej wiedzy ogólnowojskowej

- i specjalistycznej w zakresie podstawowym oraz wyrównanie poziomu w zakresie szkoły ogólnokształcącej,
- czteroletniej WSOWL, ukończenie której równorzędne będzie z uzyskaniem dyplomu studiów wyższych drugiego stopnia,
 - prac /projektów/ przejściowych po każdym roku studiów /z wyjątkiem ostatniego roku kształcenia/,
 - prac dyplomowych /na poziomie prac magisterskich/ opracowywanych w ostatnim semestrze,
 - egzaminów dyplomowych,
 - trzech praktyk, z których pierwsza na poziomie pomocnika dowódcy plutonu /po drugim roku kształcenia/, druga produkcyjna w wojskowych lub cywilnych zakładach produkcyjno-remontowych na stanowiskach technicznych /po trzecim roku kształcenia/ i trzecia na stanowisku dowódcy plutonu w jednostce, w której absolwent pełnić będzie służbę wojskową /po VII semestrze/;
 - specjalizacji zgodnej z wymaganiami i potrzebami wojsk po trzecim roku kształcenia trwającej do ukończenia uczelni.

Program kształcenia ułożyć tak aby:

- zapewniał wyposażenie słuchacza w niezbędne wiadomości fachowo-teoretyczne stanowiące podstawę dalszego samodzielnego studiowania na poziomach wyższych oraz rękojmię wysokiego autorytetu fachowego, wyposażył absolwenta w niezbędną wiedzę wojskową, rozbudził jego zainteresowania taktyczno-operacyjne,

- wyposażyć absolwenta w niezbędne umiejętności praktyczne biorąc pod uwagę to, że ma on być specjalistą organizacji i eksploatacji systemów łączności. Wyrobić u przyszłego oficera nawyki samodzielnego podejmowania decyzji, odpowiedzialności za stawianie zadania, kierowania zespołami ludzi i urządzeń.

5.2 Stosowanie nowych metod i środków nauczania.

W zakresie metod nauczania zakłada się:

- szersze niż dotychczas stosowanie problemowych wykładów audytoryjnych oraz nadanie odpowiedniej rangi ćwiczeniom, seminarium, konwersatoriom oraz samodzielnej pracy podchorążych,
- zwiększenia czasu na studia samodzielne poprzez wprowadzanie siedmiogodzinnego dnia zajęć i potostawienie jednego dnia w tygodniu wolnego od zajęć planowych - dnia nauki własnej, który raz w miesiącu mógłby być wykorzystywany jako dzień techniki,
- pełniejsze utechniczenie procesu nauczania co pozwoli na przekazanie szerszego materiału w tym samym czasie,
- szersze stosowanie aktywizujących metod nauczania i nauczania wychowującego.

Proponowane usprawnienia w zakresie metod nauczania powinny w rezultacie pozwolić także na odciążenie kadry dydaktycznej co umożliwi jej dalsze

podnoszenie swych kwalifikacji oraz doskonalenie metodyki nauczania.

5. 3. Przedsięwzięcia związane z uzyskaniem wysokiej

sprawności studiów.

Wysoką sprawność studiów zamierza się uzyskać poprzez postulowane wyżej usprawnienia a głównie poprzez:

- odpowiedni dobór i selekcję kandydatów do WSOWŁ;
- właściwy plan studiów oraz zabezpieczenie większej ilości czasu na pracę samodzielną,
- zwiększenie opieki kadry dydaktycznej nad podchorążymi szczególnie uzdolnionymi i odstającymi dzięki odciążeniu jej od zajęć pozaprogramowych.

5.3. 1. Odpowiedni dobór kandydatów do WSOWŁ postuluje się uzyskać dzięki:

- szerszej popularyzacji uczelni wśród młodzieży zarówno przez samą szkołę /wydawnictwa informacyjne/, jak i inne instytucje /prasa, radio, telewizja/ oraz Ministerstwo Oświaty i Wychowania, które mogłoby podjąć inicjatywę kierowania do WSO absolwentów szkół średnich specjalnie w tym zakresie ukierunkowywanych przez wychowawców,
- budzeniu zainteresowań młodzieży służbą wojskową i jej romantyką,
- głębszemu zainteresowaniu materialnemu służbą wojskową,

- utrakcyjnieniu studiów w WSO przez znacznie podniesienie ich poziomu merytorycznego i dydaktycznego w porównaniu do uczelni cywilnych.

5. 3. Wdrażanie absolwentów do przyszłej działalności

służbowej.

Wdrażanie podchorążych do przyszłej działalności służbowej zamierza się uzyskać głównie poprzez omówiony wyżej system /system naboru do WSOWŁ, oparty o szkołę podoficerską /rok wstępny/, system praktyk oraz przez ich udział w różnorodnych ćwiczeniach organizowanych przez szkołę w ramach procesu nauczania jak również w ćwiczeniach organizowanych z wojskami, innymi uczelniami itp., w którym to zakresie szkoła posiada już tradycje i doświadczenia.

Ponadto wdrożenie do przyszłej działalności służbowej zamierza się osiągnąć poprzez system praktyk wewnątrzszkolnych, w ramach których podchorążowie pełnią funkcje dowódców drużyn, pomocników dowódców plutonów i inne oraz przeprowadzają różnorodne przedsięwzięcia praktyczne /zajęcia, informacje, zebrania itp. / w ramach szerokiego planu pedagogizacji.

6. ROZWÓJ BAZY TECHNICZNEJ, OGÓLNOWOJSKOWEJ I SPORTOWEJ

W celu usprawnienia procesu dydaktycznego i podniesienia jego efektywności przewiduje się gruntowną modernizację istniejącej bazy dydaktycznej oraz dalszą rozbudowę

zarówno gabinetowych jak i terenowych obiektów szkoleniowych, jak również usprawnienie zaplecza technicznego szkoły.

Modernizacja bazy dydaktycznej powinna iść w kierunkach:

- podniesienia funkcjonalności gabinetów i terenowych obiektów szkoleniowych,
- coraz szerszego wyposażenia gabinetów w techniczne środki nauczania, takie jak nowoczesne środki audiowizualne, maszyny dydaktyczne itp,
- udoskonalenie pomocy naukowych i technicznych, dydaktycznych w kierunku usprawnienia ich, działania i automatyzacji czynności obsługowych,
- wyposażenie w nowy sprzęt i urządzenia wprowadzone do wojsk,
- szerszego udostępniania środków dydaktycznych podchorążym do samokształcenia w czasie nauki własnej,
- zapewnienie możliwości dalszego rozwijania aktywności podchorążych i indywidualizacji kształcenia.

Rozbudowa bazy dydaktycznej powinna iść głównie w następujących kierunkach:

- urządzenia poligonów umożliwiającą rozwijanie i eksploatację środków łączności w warunkach zbliżonych do współczesnego pola walki,
- budowa dalszych terenowych ośrodków do szkolenia ogólnowojskowego,
- budowa krytego basenu pływackiego i boisk gier zespołowych,

- urządzenie kilku sal audytoryjnych wyposażonych w komplet technicznych środków nauczania przy maksimum automatyzacji obsługi,
- urządzenie ośrodka telewizji dydaktycznej,
- urządzenie szeregu nowych pracowni sprzętowych wyposażonych w nową aparaturę łączności /wozy dowodzenia, środki transmisji danych, urządzenia automatyzacji dowodzenia, gabinety taktyczne itp/,
- urządzenie ośrodka automatycznego przetwarzania informacji dla potrzeb dydaktycznych oraz ewidencji organizacji i planowania szkolenia,
- dyslokacja informacji naukowo-technicznej, czytelni itp,
- integracja warsztatów technicznych i szkoleniowych,
- zapewnienie możliwości kompleksowego wykorzystania sprzętu łączności zainstalowanego w gabinetach szkoleniowych i na poligonach sprzętowych oraz w terenie.

Przewiduje się, że realizacja planowych zamierzeń zabezpieczy szkolenie podchorążych na poziomie magisterskim na bazie najnowszego sprzętu łączności i przy wykorzystaniu efektywnych i wysoko sprawnych pomocy dydaktycznych.

W zakresie bazy socjalnej WSOWŁ zachodzi pilna konieczność zabezpieczenia następujących inwestycji:

- budowy dwóch internatów dla podchorążych i słuchaczy kursów na 350 miejsc każdy,
- budowy bloku nowego szkolnego,
- budowę czterech bloków mieszkalnych dla 150 rodzin,

- budowę klubu dla podchorążych,
- budowę kotłowni centralnego ogrzewania i doprowadzenia energii cieplnej do wszystkich bloków mieszkalnych,
- budowę pawilonu handlowo-usługowego na osiedlu dla kadry i pracowników cywilnych,
- kapitalnego remontu istniejących budynków koszarowych,
- budowę domu wczasowego na 50 osób w miejscowości Unieście koło Koszalina,
- rozbudowę i renowację istniejącego kasyna oficerskiego,
- rozbudowę i adaptację do zwiększonych zadań izby chorych.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

=====

Wnioski i zadania wynikające z poprzedniego okresu

7-cio letniego.

Dotychczasowy proces nauczania i wychowania podchorążych WSOWŁ dowodzi tego, że uczelnia wypełnia swoje zadania na należytych poziomach. Świadczą o tym badania własne przeprowadzone wśród absolwentów i ich dowódców oraz wyniki kontroli czwartego rocznika podchorążych i wyniki jednostek wojsk łączności gdzie pełnią służbę nasi absolwenci. Pozytywne wyniki dydaktyczno-wychowawcze mają swoje źródła w:

- wielostronnej działalności partyjno-politycznej, prowadzonej przez etatowy aparat polityczny, organizacje partyjne i młodzieżowe uczelni, zapewniającej zaangażowanie ideowo-społeczne i wysoki stan moralno-polityczny kadry, podchorążych i żołnierzy służby zasadniczej,

- właściwej realizacji programów nauczania, które podlegały permanentnej rewizji i doskonaleniu oraz w stosowaniu szerokiego wachlarza metod dydaktycznych zapewniającego wszechstronne wiadomości, umiejętności i nawyków przez nauczanych podchorążych,

Do pewnych dość istotnych braków i niedopracowań minionego okresu zaliczyć należy:

- nienadążanie szkoły za postępem technicznym, rozwojem wyposażenia technicznego jednostek wojskowych oraz rozwojem myśli techniczno-organizacyjnej w wojskach łączności,
- zaniedbania w zakresie doskonalenia kadry dydaktycznej - nauczycieli akademickich wynikłe z jej przeciążenia,
- nie w pełni właściwy przebieg rekrutacji i doboru kandydatów na studia w WSOWŁ wynikający z tendencji ogólnokrajowych,
- nie pełne zabezpieczenie potrzeb kadrowych uczelni oraz tendencje odchodzenia ze szkoły kadry w związku z trudnościami socjalno-bytowymi,
- nie pełne i mało sprawne techniczne i socjalne bytowe zabezpieczenie działalności uczelni,
- niedostosowana do zadań struktura funkcjonalna uczelni.

W związku z tym kształtują się zadania i problemy uczelni.

Podstawowe, węzłowe zadania i problemy uczelni

Do podstawowych, węzłowych zadań i problemów uczelni należy:

- konieczność dostosowania struktury organizacyjno-funkcjonalnej do podstawowych celów obecnie, a jeszcze bardziej w przyszłości,
- przejęcie przez uczelnię zadań wynikających z postępu myśli techniczno-organizacyjnej i taktycznej wojsk łączności, których zasadniczą treścią będzie przygotowanie specjalistów, wysokiej klasy, dowódców - inżynierów organizacji systemów łączności i ich eksploatorów, a w przyszłości absolwentów na poziomie studiów drugiego stopnia,
- podniesienie na wyższy poziom stanu doskonalenia kadry naukowo-dydaktycznej, zapewnienie jej możliwości uzyskiwania stopni naukowych doktorów, doktorów habilitowanych i wyższych poprzez odciążanie jej z planowych, a jeszcze bardziej nieplanowych zadań organizacyjnych i dydaktycznych. Zapewni to możliwość włączenia tej grupy oficerów do wzrastających zadań naukowo-badawczych i wdrożeniowych uczelni,
- dokonanie wysiłków na rzecz szerzej popularyzacji uczelni wśród młodzieży oraz takie zaplanowanie toku studiów by zapewnić bardziej precyzyjną selekcję i dobór kandydatów na studia w WSOWL,,
- dokonanie wysiłków w zakresie pełnego zabezpieczenia potrzeb kadrowych uczelni głównie poprzez ściślejsze wiązanie kadry z miejscem pracy, co wymagać będzie szeregu przedsięwzięć organizacyjnych, socjalno-bytowych i w zakresie pracy partyjno-politycznej,

- sprawniejsze i pełniejsze zabezpieczenie techniczne i socjalno-bytowe procesu nauczania i wychowania podchorążych.

Główne potrzeby uczelni dla zabezpieczenia realizacji zadań.

W celu zabezpieczenia realizacji nakreślonych zadań szkoła powinna otrzymać w następującej pięciolatce 35 milionów kredytów rozbitych na poszczególne lata dla zaspokojenia niezbędnych potrzeb związanych z rozbudową, modernizacją i konserwacją bazy szkoleniowej oraz dla utrzymania sprzętu technicznego w ciągłej niezbędnej sprawności. Kredyty te w następnych pięciolatkach wzrosły odpowiednio do 39250000 i 41250000 złotych.

Niezbędne stają się także odpowiednie kredyty inwestycyjne dla zabezpieczenia podstawowych potrzeb socjalno-bytowych jak budowa bloków mieszkalnych dla kadry, kotłowni-ciepłowni, bloków koszarowych, szkolnych i innych obiektów towarzyszących /magazyny, sklepy, kioski, kluby, czytelnie itp/.

Kolejnymi niezbędnymi potrzebami zabezpieczającymi realizację planowanych zadań są potrzeby kadrowe i to zarówno w zakresie uzupełnienia i rozwoju ilościowego kadry oficerskiej, chorążych i podoficerów zawodowych, jak i żołnierzy służby zasadniczej.

Nieodzownymi potrzebami uczelni są potrzeby w zakresie pojazdów mechanicznych i sprzętu techniczno-specjalnego oraz warsztatów naprawczych dla pełnego zabezpieczenia procesu dydaktycznego, warunków kulturalno-bytowych i dowozu kadry.

Istotną wreszcie także potrzebą jest wydanie aktów prawno-normatywnych normujących status WSO, ich podporządkowanie jednemu centralnemu organowi kierowniczemu oraz zrównujących w uprawnieniach kadre WSO z kadrami innych akademii i instytutów wojskowych.

Ppłk mgr Władysław ALDAŚ

Wydrukowano w 6-ciu egz.

egz nr 1,2,3 - ASG
egz nr 4 - Insp.Szkol.MON
egz nr 5,6 - BTL

wyk. ppłk Aldaś
druk. SL, dn.29.06.74 r.
nr 0429/I

istotną wreszcie także potrzebą jest wydanie aktów
prawnonormatywnych normujących status WSO, ich podporządko-
wanie jednemu centralnemu organowi kierowniczemu oraz
zrównujących w uprawnieniach kadry WSO z kadry innych
akademii i instytutów wojskowych.

Plik mgr Władysław Aidas

Wydrukowano w G-...
egz nr 1, 2, 3 - ASG
egz nr 4 - Instytut Szkol. MON
egz nr 5, 6 - BTL

46013

Wyk. plik Aidas
druk. SI, dn. 28.06.57
nr 0422/1